

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 3791 Pres.

Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al bisericii ortodoxe în Transilvania și Mitropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Iubiților cler și popor al arhidiecezei noastre transilvane; iubiților și onoraților deputați la sinodul arhidiecezan: dar și mila dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos!

Având în vedere §§. 89 și 90 din statutul organic, convocăm și prin aceasta declarăm de convocat sinodul ordinar anual al arhidiecezei noastre transilvane, în biserica catedrală din Sibiu, pe **Dumineca Tomei**, adică pe **5 18 Aprilie a. c.**, la 9 oare antemeridiane, când se vor începe ritualele bisericești, iar după acestea va urma deschiderea sinodului în localul designat spre acest scop.

Sibiu, la 21 Martie, 1909.

Ioan Mețianu m. p.,
arhiepiscop și metropolit.

Nr. 3154 Pres.

IOAN,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al bisericii ortodoxe din Transilvania și Mitropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Iubiților cler și popor din arhidieceza noastră transilvană, dar și îndurare dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos!

Dintre toate sărbătorile bisericii noastre creștine nici una nu este așa măreață și de bucurie, ca și sărbătoarea sfintelor Paști, care ne amintește minunea cea mare, ca și care nu s'a mai întâmplat de când există lumea, adică minunea învierii din morți, a Domnului nostru Iisus Christos.

Este măreață și de nespusă bucurie învierea Domnului, căci numai prin aceea s'a îndeplinit opul, lucrul cel mare al mântuirii noastre, din îndoită nefericire trupească și sufletească, în care ne-am aflat pân' atunci.

Știut este, iubiților, cât de tristă și dureroasă eră starea oamenilor până la venirea Domnului din ceriu pe pământ, cum păcatul le întunecase mintea și îi înstrăinase dela Dumnezeu, și dela bine și fericire; știut este cum cei slabi deveniră robi ai celor mai tari, cari dispuneau de ei precum voiau, și cum astfel viața celor slabi eră numai chin și amar. Știut este iară, de altă parte, cum toți cei slabi, cei năcăjiți, cei dosădiți, nenorociți și nedreptățiți în această lume, nu puteau aștepta nici măcar, în cealaltă lume vre-o răsplată suferințelor și nefericirilor lor căci în urma păcatului strămoșesc toți oamenii erau condamnați și la osândă vecinică.

Pentru ridicarea oamenilor din acea grozavă decădere, prea bunul Dumnezeu întru nemărginita sa iubire și îndurare, «când a sosit plinirea vremii», a trimis în lume, chiar pre unul născut Fiul său Domnul nostru Iisus Christos, să mântue pre oameni de osândă păcatului și urmările lui, să le lumineze mintea cu lumina cunoștinții și să le binevestească, că fiind

ei deopotrivă fii ai Tatălui ceresc, au parte la toate darurile și binefacerile lui, cu al căror ajutor să poată ajunge binele posibil din această lume, și fericirea cea vecinică din cealaltă lume.

Auzind cărturarii și fariseii cei puternici pre Domnul binevestind asemenea învățături și adevăruri sfinte și văzând primejdive interesele lor, întru atâta s'au întărit asupra Domnului, încât uneltind feliurite viclesuguri, l-au prins, l-au batjocorit, l-au judecat la moarte de ocară pe cruce, l-au omorât și l-au îngropat, crezând că astfel vor îngropa și sfintele lui învățături și adevăruri. S'au înșelat însă amar, căci Domnul n'a fost numai om, cum credeau ei, ci și Dumnezeu adevărat; ca om a pățit, dar ca Dumnezeu «a înviat din morți, călcând cu moartea pre moarte, și dăruind viață și celor din mormânturi».

Acea minune mare și mai presus de fire a învierii Domnului, ne convinge pre deplin, iubiților, că Domnul nostru Iisus Christos n'a fost numai om, ci și Dumnezeu adevărat, ne convinge că toate învățăturile lui sunt adevăruri vecinice, precum este și Dumnezeu, că prin urmare prea adevărată este și încredințarea ce ni-a dat-o Domnul, că El nu pentru sine ci numai pentru noi oamenii și a noastră mântuire, a pățit, a murit și a înviat, ca să ne facă și pre noi părtași darurilor și binefacerilor lui Dumnezeu, să ne facă părtași de binele posibil din această lume, și de fericirea cea vecinică, din cealaltă lume.

Pentru a înțelege și mai bine însemnătatea cea mare a învierii Domnului, să ne închipuim iubiților, ce ar fi de noi, dacă n'am fi toți părtași darurilor lui Dumnezeu, și dacă numai unii s'ar bucura de acele daruri și binefaceri, iar alții nu. Și apoi să ne mai închipuim câtă durere ar simți oamenii cei năcăjiți, dosădiți și nefericiți, în această viață, când ar cugeți că nici după moarte nu-i așteaptă vre-o mângâiere. Închipuiți-vă iarăși câtă durere ar simți chiar și cei norocoși în această viață, știind că mai curând ori mai târziu îi va ajunge moartea, care îi va nimici, îi va lipsi de bunurile lor, și îi va despărți pe vecie, de aceia pe cari îi iubesc, dar apoi să ne închipuim și nemărginita bucurie ce ni-a adus-o învierea Domnului, prin care s'a omorât moartea încredințându-ne, că viața noastră cea trecătoare din această lume, nu se curmă la marginea groapei, asigurându-ni-se viață vecinică și după moarte, precum ne spune aceasta însuș Domnul zicând: «eu sunt învierea și viața, celce crede în mine de va și muri, viu va fi».

În acea viață vecinică, soții vor revedea pre soți, părinții pre fii, și fiii pre părinți, cei buni împărtaşindu-se de fericirea cea vecinică, iar cei păcătoși de răsplata faptelor lor.

În acestea se cuprinde iubiților, taina cea mare a mântuirii noastre care ni-a deschis tuturor calea, la fericirea cea vecinică, și la binele posibil în această lume.

Pentru a ajunge binele posibil, în această lume, a făcut Dumnezeu pământul cu toate bunurile lui, dându-l în stăpânirea oamenilor, zicându-le: «Creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pământul». Pentru aceasta a înzestrat Dumnezeu pământul cu puterea de a rodi tot felul de roduri, și de-a produce tot felul de metale, aur, argint, petri scumpe și alte asemenea. Toate acestea nu pentru sine, căci El nu are lipsă de ele: ci numai pentru noi oamenii și ale noastre trebuințe, pentru binele nostru pământesc; iar pentru viața noastră cea vecinică, după moarte, a făcut Dumnezeu ceriul cu toată strălucirea lui care este și scaunul său.

Deci, dacă prea bunul Dumnezeu a făcut toate cele de lipsă, la binele și fericirea noastră, și dacă totuși numai unii oameni se văd bine și fericite, iar alții nu, cauza nu poate fi Dumnezeu, carele consideră pe toți oamenii deopotrivă fii ai săi, ci numai oamenii înșiși.

Deși Domnul nostru Iisus Christos, cu puterea dumnezeirii sale, putea îndeplini mântuirea noastră, și numai cu cuvântul, dacă totuși a îndeplinit acea mântuire, prin patimi și suferințe înfricoșate, aceasta a făcut-o și pentruca să ne arete cât de scumpă ne este acea mântuire; iar de altă parte să înțelegem și noi, că binele și fericirea nu vin de sine, ci ele se pot câștiga numai prin muncă și conlucrare și din partea noastră, precum și prin jertfele ce s'ar cere la acelea.

Și fiindcă la asemenea lucrare se cere tot mai multă lumină sau învățătură, de aceea ne întonează atât de mult și sfânta maica noastră biserică, mai ales la aceste sărbători ale învierii Domnului, învățătura sau lumina, prin cuvintele: *Ziua învierii popoarelor să ne luminăm*.

De aceea și Domnul a poruncit învățăcelilor săi, zicând: «*mergând învățați toate popoarele*». Și tot de aceea eu, ca următor al acelor sfinți învățăceli ai Domnului, folosesc cu plăcere și această ocaziune, de a vă spune, iubiților, că și noi, ca alte popoare mai înaintate, numai prin lumină și învățătură întemeiată pe sfânta credință în Dumnezeu, vom putea ajunge binele și fericirea după cari însetăm.

Precum preabunul Dumnezeu a făcut pre om din două părți, din trup și suflet tot asemenea, mai ales două cerințe mai necesari sunt de lipsă și la binele și fericirea omului, și anume una, ca omul să câștige cele bune și de folos trupului, iar alta să câștige cele bune și de folos sufletului.

Cele bune și de folos trupului omul le câștigă, mai ușor, prin lumină sau învățătură, iar cele bune și de folos sufletului, numai prin lumină sau învățătură întemeiată pe credința în Dumnezeu, adică pe sfânta religie. De aceea omul carele are amândouă acestea, adică și învățătură și tăria religiei, acela este bine și fericit, iar celce are numai una, sau nici una din acestea, este nemulțămît și nefericit.

Despre aceasta vă puteți și voi încredința, iubiților, dacă veți privi chiar și numai în jurul vostru, unde veți afla oameni bogați, cari au întru prisosință cele trebuincioase trupului, și

totuși sunt atât de nemulțămîți cu soarta lor, încât adeseori își deplâng zilele vieții, iar aceasta numai pentruca n'au tăria credinței în Dumnezeu, tăria sfintei religii, și așa n'au nici liniștea sufletului, care îi muncește ziua și noaptea. Veți afla iarăși oameni mai săraci, dar mai mulțămîți cu soarta lor, căci pe lângă cele de lipsă trupului au și mulțămirea sufletului, pe cari li-o dă numai sfânta religie, care se cuprinde în cele două porunci mari. Adecă în iubirea de Dumnezeu și deapropoale.

Când domnul a întemeiat sfânta religie pe iubirea de Dumnezeu, a făcut aceasta numai pentru noi și folosul nostru, căci Dumnezeu și fără de iubirea noastră tot atât de sfânt și preamărit este. A făcut-o, că dacă îl vom iubi noi pre El, atunci și El ne va iubi pre noi, dacă vom face voia Lui și el ne va împlini cererile noastre. Tot numai pentru folosul nostru este și iubirea deapropoalei, să iubim și pe deapropoale, pentruca să ne iubească și el pre noi, iar acea iubire să o arătăm și prin fapte, adică să nu-i gândim și să nu-i facem rău, să nu lăcomim la cinstea, la averea și la bunul lui, ca să nu lăcomească nici el la ale noastre. Din contră să facem bine, să-l ajutăm în năcazuri și nenorociri, ca să ne ajute și el pre noi, urmând cuvântul sfintei Evanghelii: *precum voîți să vă faceți vouă oamenilor, faceți și voi așașderea*; să urmăim și legei firii: *ce ție nu-ți place altuia nu face*, pentruca să ajungem binele vremelnic și fericirea cea vecinică.

Din acestea veți înțelege, iubiților, că lumina sau învățătura și sfânta religie, sunt două surori bune, nedespărțite una de alta, și că numai amândouă împreună sunt izvor adevărat al binelui și fericirii noastre. Veți înțelege iubiților, că fără de aceste două surori bune, nimeni nu poate ajunge bine și fericire.

Pentru însușirea acelor mari și neprețuite cerințe, la binele și fericirea noastră, s'au întemeiat și se susțin cu mari jertfe, cele două așezăminte sfinte, *Biserica* și fiica ei *Școala*, și anume, biserica pentru luminarea și întărirea în credința religioasă a tuturor celor mai în vârstă, iar școala pentru luminarea și întărirea credinței a tinerimei nevârstnice.

Deci dar ce vă pot recomanda mai cu căldură și la această ocaziune, decât să vă siliți toți, mari și mici, a vă câștiga tot mai multă lumină sau învățătură și a vă întări tot mai mult și în sfânta credință către Dumnezeu, precum fac aceasta toate celelalte popoare mai înaintate decât noi, ca să nu mai rămânem tot înapoia altora. Căci dacă vom îmbrățișa și noi, tot cu mai multă căldură, lumina sau învățătura religioasă, ne vom ridica din starea cea înapoia de acum, la o stare mai îmbucurătoare, mai văzută și mai cinstită, și învierea Domnului va fi și pentru noi izvor de bine și fericire, izvor de bucurie și de binecuvântare, în casele și familiile și întreprinderile voastre, amin.

La ceeace implorând eu și ajutorul cel puternic al lui Dumnezeu și împărtaşindu-vă și binecuvântarea mea arhierească, și poftind ca aceste sfinte

sărbători să le petreceți în pace, sănătate și mulțămire, acum și la mulți ani fericiți, am rămas

în Sibiiu, la sărbătorile învierii Domnului din 1909

al vostru tuturor

de tot binele voitor

Ioan Mețianu m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Pacea lui Hristos.

Pace las vouă,
pacea mea dau vouă.
ev. Ioan 14, 27.

În Joia din săptămâna patimilor, spre seară, Mântuitorul dimpreună cu apostolii săi, părăsind sgomotul orașului care se pregătea de sărbătoare, s'a retras la adăpostul unui liniștit foișor, ca să serbeze Paștile. În liniștea celui „sălaş de oaspeți” s'au petrecut lucruri de o scumpă amintire pentru tot sufletul creștin. Căci: acolo a așezat Mântuitorul taina sfintei cuminecături, ca un izvor nesecat al harului dumnezeiesc; acolo le-a dat apostolilor, prin spălarea picioarelor, pildă măreață de smerenie și de jertfă a dragostei; acolo le-a dat porunca nouă și sfântă a iubirii și le-a descoperit adevăruri mari, cum nu mai întâlnim în istoria gândirii. Tot atunci, în vederea despărțirii apropiate, le-a vorbit apostolilor despre Tatăl, a cărui mărire a descoperit-o oamenilor și la care avea să se întoarcă, promițându-le a le trimite un alt mângăitor, care-i va învăța toate: Duhul adevărului, carele dela Tatăl porcede.

Înțelegem, că acest testament, prin care le lăsa apostolilor o atât de sfântă moștenire spirituală, avea să-i întărească în suportarea cu bărbăție a evenimentelor următoare.

Dar ne este mai greu să înțelegem, cum tot atunci, în așteptarea sguduitoriei tragedii ce avea să urmeze nu mai târziu decât a doua zi, le-a împărțit și darul acesta: „Pace las vouă, pacea mea dau vouă!”

Ce dar înțelegem și ce moștenire nereală se pare a fi aceasta, dacă ne gândim la împrejurările între cari a fost hărăzită! Toate zilele acelei săptămâni le petrecuse Mântuitorul în mijlocul dușmanilor săi, răi și vicleni, cari pe față cercau să-l prindă vinovat cu vorba, iar în ascuns făceau planuri negre cum să-l piardă.

Chiar în acea seară, când pentru câteva clipe se retrase din mijlocul tumultului împreună cu mica ceată a îngrijoraților săi apostoli, unul dintre acestia, Iuda, eșise ca să-l vândă și să-l dea pe mâna dușmanilor săi. Toată desfășurarea tragediei apropiate: judecata nedreaptă, risipirea ucenicilor, batjocurile, bântăile, chinurile grozave ale cununii de spini și ale pironirii pe cruce — îi treceau împede pe dinaintea ochilor sufletești. Cum mai putea vorbi de pace? Mai fost-a cândva vre-o săptămână atât de sbuciumată și lipsită de pace decât săptămâna patimilor? Și peste tot, mai cunoaștem vre-o viață care să fi avut atât de puțină parte de pace, ca viața lui Hristos? Dela început și până la sfârșit a fost amar persecutat și rău înțeles. În întreaga istoria lumii nu există alt caz, ca cineva să fi stat atât de părăsit cu planurile și ideile sale. Deodată cu pașirea sa în public s'au ivit certe, turburări și agitațiuni în jurul persoanei și a învățăturei sale, încât cu tot dreptul a putut spune, că n'a venit în lume să aducă pace, ci săbție. Pe urma tuturor acestora, dacă a despărțire le-ar fi spus ucenicilor ai: „Puterea mea, curajul meu, tatornicia și răbdarea mea vi-o las

vouă” — aceasta ar fi fost o moștenire mai firească din partea unei vieți atât de neînțelese.

Și totuși, precum la nașterea lui Hristos mulțime de oaste cerească vestează: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace”... și precum la începutul neobositei sale activități publice îi chemă la sine pe toți cei osteniți și însărcinați, ca să le dea „odihnă sufletelor” lor — tot asemenea și acum, în pragul despărțirii, îi binecuvântă pe apostoli cu mângăietoarele cuvinte: „Pace las vouă, pacea mea dau vouă”.

Știa dumnezeiescul Mântuitor, că o mai scumpă moștenire decât *darul păcii sufletului împăcat cu sine*, de care însuși a dat cea mai neîntrecută pildă în mijlocul celei mai neliniștite vieți, nu le trebuia apostolilor săi. Darurile îi binecuvântările păcii lui Hristos sunt comoara cea mai neprețuită a vieții.

Aceasta pace nu înseamnă, după cum se crede adese-ori cu rătăcire: molesire, nelucrare, inerție. Nici decum! Că pacea lui Hristos înseamnă, că în sufletul celui ce o are, nu există conflicte și disarmonii, nu există contradicții cu firea și menirea sufletului omenesc. Pacinicul colț de pământ al unei vâlcele nu ne oferă o priveliște lipsită de viață și variație, ci un pitoresc tab'ou, în care murmurul blând al pădurii se îngână cu șopotul lin al pârâiașului, și se unesc împreună, într-o armonică unitate cu pajiștea verde presărată cu flori. Intocmai așa și o viață, statornicită pe temelia păcii sufletești, nu e lipsită de inițiativă, de energie, de fapte ale bărbăției și eroismului moral, ci e una, în care toate gândurile, voințele și faptele, se unesc într-o perfectă înfrățire, ca părți ale unui întreg armonios. E o viață armonizată prin consecvența logică a unor principii statornice, cari, ca razele soarelui, se pogoară dela înălțimea unui ideal. Toate mișcările și toate manifestările unei asemenea vieți, sunt inspirate de acelaș duh, de aceeaș caldă însuflețire pentru o țintă sublimă. Idealul e schinteia divină care încălzește, și puterea magică care echilibrează sufletele ce-și păstrează pacea netulburată în mijlocul celor mai agitate valori ale vieții. Idealul e steaua conducătoare a caracterelor neînfrânate.

Prin urmare, contrastul vieții întărite prin puterea păcii sufletești nu este o viață plină de energie, ci una disconcentrată, lipsită de călăuza unor principii ce emanază dintr'un ideal, și supusă nestatornicelor impresii ale clipei trecătoare. Contrastul păcii nu este lucrul, ci este neliniștea, turburarea, cearta omului cu sine însuși.

Pacea lui Hristos e puterea internă care i-a dat conștiința triumfului în mijlocul înfrângerii externe. E puterea vieții în fața morții. Această maiestatică pace a lui Hristos a stors unui *Rousseau* mărturisirea plină de admirație: „Dacă Socrate a trăit și a murit ca un înțelept, Hristos a trăit și a murit ca un Dumnezeu.”¹⁾

* * *

Timpul nostru, pe lângă toate binefacerile culturii și acvizițiile științei, se pare a fi uitat darul binecuvântat al păcii lui Hristos. Timpul nostru, cu mulțimea preocupărilor complexe și a muncii febrile ce o desvoaltă, l-am putea asemăna cu pășania unui învățat, care vrând să asiste la un congres de științe, dar întârziind trenul, s'a urcat grabnic într-o birjă și a dat ordin vizitiului: „Mână repede!” Fugarii a-lergau în ruptul capului pe străzile orașului... Într'un târziu întrebă învățatul pe vizitiu: „Ști unde mer-

¹⁾ Emil 1, 4.

gem?” „Nu știu” — fu răspunsul — dar în tot cazul mână repede.”

Aceasta e și signatura timpului nostru. Mergem repede înainte, dar nu știm încotro. Viața celor mai mulți de astăzi, cu toate frământările ei, se scurge în fărâme, căci îi lipsește credința în idealul, care să o închiege. Va fi timpul nostru, nu negăm, bogat în idei, dar e sărac în ideale, și mai ales în oameni cu credință în ideale. E mic de tot numărul acelor, cari se simt trimiși în lume, ca să vestească, că mâncarea lor și beutura lor, adică ceea ce-i susține zi de zi, este să îplinească voia Celui ce i-a trimis. Cei mai mulți sunt absorbiți de interese mărunte și trecătoare, cari opresc avântul spre culmile idealurilor mari.

Dar, de altă parte, nici când n'a fost mai adânc simțită trebuința unor caractere întărite prin puterea nebiruită a credinței în sfîntenia idealelor vecinice ale vieții omenesti. Nu știm ce ne așteaptă viitorul. Cine ne poate spune, dacă nu ne aflăm și noi, ca Hristos înainte cu sute de ani, aproape de grădina Getsemani, în fața tradării, a patimilor și a crucii!

Din neliniștea zilelor noastre, gândul ni-se îndreaptă la Invățătorul nostru, care din pragul patimilor sale privind spre noi, ne îmbie moștenirea scumpă a păcii neturburate, care izvorește din identificarea sufletului cu credința nestrămutată în biruința idealului nostru.

„Pace dau vouă, pacea mea las vouă”.

Hristos a înviat!

dr. n. b.

Moravuri barbare...

— Articol din afară. —

Ne aflăm în fața unei întrebări mari, când năzuim să ne dăm seama de rostul, de cerințele și de adevărata înțelepciune a rolului preoției noastre. Fără ca să părăsim pe nimenea și înfățișând adevărul în cadrele luminoase ale realității, suntem nevoiți să recunoaștem, că preotul nostru, nu numai că-și îndeplinește datoria cu mult devotament slujind altarului, ci a obiceiuit adeseori a *prisos* și mărturisind fără încunjur, s'a jertfit, renunțând cu resemnare la toate acele, cari viața le dăruiește fiecărui cetățean pământesc, care prin muncă și credință atinge ochii la acel ideal senin, de a vieții atât pe pământ, în acest cort vremelnic, *cimștit*, cât și în acele lăcașuri, în cari nici cea mai isteată privire nu-i în stare să pătrundă, într-o deplină și nețărmurită fericire.

Suntem obișnuiți a clasifica preoția, sau concepția noțiunii de preot, din două puncte de vedere: urmând unei cărări luminoase, ce se desprinde în viață senină, pacinică, măreață — *preotul ideal*, — sau zugrăvind zăbranicul noptatic ce n'văluiește valea plângerii în falduri uriașe, triste, de-o sguduitorie tragedie — *preotul real*. Asemenea celor două mari concepții ale vieții, idealismul și realismul, ne imaginăm și zidim pe temelii deosebite, potrivnice, clădirea la care de veacuri au lucrat, conștient sau inconștient, mii de generații. În fâțișându-ne chipul preotului în cursul vremurilor trecute, nu-i cu puțință, amintindu-ne dragostea și interesul ce-l avem față de această figură legendară, cu calități epice, ca să nu adumbrim întreaga imagine cu o bură fină de colb romantic.

Il numim apostol, martir, străjer, îi atribuim fapte și calități minunate, puteri ascunse și magice, vraja și tăria cuvântului, fierul convingerii, avântul îndrăzneț al u-

nei inimi largi și fierbinți. Am avut ocaziunea să ascult adevărate basme despre un preot, care pe vremuri ar fi fost în stare să prefacă apa în sânge, să invie morți, să biruiască oștiri, să sfarme cetăți întărite.

Aceste umbre romantice, sunt convins, că nu-s altceva decât creațiile unei fantazii zburdalnice, care legând prezentul sarbăd de veacurile glorioase, intruchipează pe acel reprezentant al credinței, măreț, blând, tainic, asemenea adâncului de ape, vorbăreț, plin de poezie și sfaturi, bătrân, cu genele plecate, cu firele de argint în barbă, cu ochii albaștri, pururea cuprins de o nemărginită milă și un farmec aromatic al gândirii.

Acest preot, privindu-l mai cu de-amăruntul, îmi face impresia unei păpuși, frumoase și scumpe, care posedă toate calitățile și comorile estetice, dar îi lipsește un singur lucru, nu viață, e mort. O șoptă, un vis, o reverie într-o noapte de vară, în care totul doarme mulcom, adânc — acesta-i preotul vremurilor de răstrieș, martirul veacurilor de bejenie...

Dar cunosc un preot într'un sat, pe care nu-l ia nimenea în seamă, un preot cinstit, muncitor, fără spoială multă, cum obicinuesc unii să numească cultura, care de un pătrar de veac închinându-și viața altarului, se roagă seara și dimineața neîncetat, stăruind și lucrând la propășirea neamului. Acestui preot nu-i este dat să se veselească o singură clipă, în tihnă, de bucuriile nevinovate ale vieții. Din cauza necredinței, — cuvânt viclean n'a incolțit pe buzele lui, fapte rușinoase n'au lucrat mâinile lui, — și sfaturilor distrugătoare, cari le samănă în turmă *lupi grii*, fără ca să se poată împărtași de roadele altarului e silit, spre muștrare o spun, să sape, să rosească, să mulgă, să are, să taie cu firezul noaptea, în zori, neîncetat, necurmat.

Mistuindu-i-se acestui adevărat martir aproape toate izvoarele din cari își potolea setea dorului de viață, comună tuturor creaturilor, nimicindu-i-se nădejdea zilei de mâine, zdrobindu-i-se tot avutul intelectual prin muncă deamă de o brută nesimțitoare, rupându-i-se cu de-a sila din mijloc toate legăturile ce-l înălțau de adevărata lui chemare, e silit, privindu-și familia, copiii, poziția socială, trecutul, să părăsească cu necredință toate idealele înalte ale unei misiuni adevărate divine și apostolice.

Pe acest preot l'am zărit adeseori în amurgul trist al unei serii târzii de vară, cu obraji îngropați în palmele dure, plângând înăbușit. Nu cutezam să-l întreb nimic. Lăcrămi mari, mărgăritare șiruiau pe obraji palizi, brăzdați, și cu el împreună jelea un neam întreg de suferinți tăcute, de jertfe, de cerinți și doruri neimplinite. Viața e așa de tristă și neîndurătoare, încât omul e în stare pentru binele familiei, pentru acel scump și neprețuit tezaur, care ne înfățișează încă pe pământ nemurirea, să-și puie sufletul și viața. Astfel era preotul pe care-l cunoșteam, acesta-i preotul real, care viază, se mișcă, luptă, cade invins, se sbate în valurile vieții, tinzând pururea spre acel ideal, la care să ajungă s'au străduit strămoșii prin veacuri de oșândă, prin răbdare, prin alevăr, prin credință!

Astfel se desprinde icoana reală, pe care-i zugrăvit preotul nostru în starea în care îl aflăm aproape în totutindenea astăzi. Afară de cerințele grele și pretensiunile cari i-se fac din toate părțile se mai adaugă altele și mai migăloase și mai trud-

nice: congrua. Preotul ajunge în luptă cu sine, pe deoparte ținând seamă de lipsurile zilnice, cari își cer vama lor, primește ajutorul fărnice, pe de altă parte din adâncuri neamul fulgeră dârz, încovăiat supt nori grei, amenințatori de furtună. Aicea-i isvorul tuturor neînțelegerilor! Prin urmare, când pretindem, — trebuie să luăm în considerare împrejurările în cari viețuiește preoțimea noastră.

Iată marea întrebare, pe care ar trebui s'o resoalve toți aceia, cari știu huli, acei chemați, cari conduc destinele neamului cu fapta, cu cuvântul, prin presă. Dacă preoțimea ar ajunge sprijinită de toți factorii nostri de seamă la acea ideală stare de independență, adică să fie susținută, asemenea altor popoare, din puterile proprii, fără ajutoare străine, prin o mișcare pornită de inteligența noastră, care se știe totdeauna insufletită pentru tot ce-i nobil și frumos, cu faptele aleșilor nostri, prin sfătuirea nimerită și înțeleaptă a turmei, sunt convinși, că acel care servește altarul cu prisosință, asemenea își va închina sufletul și viața neamului, adăpând vâlstarele tinere cu isvorul sbucnitor de apă vie....

Poate că iert aceluia, care hulește neamul, iert aceluia, care defaimă graiul, ierta celui, care pentru un blid de linte își necinstește străbunii, iert aceluia, care varsă sânge nevinovat: dar preotului, care și-a călcat jurământul și a profanat harul, nu-i pot ierta, nu-l pot cruța! Dar ce vom zice față de acei, cari fiind în același rând chemați, preoți ai neamului, deși având posibilitatea să-și manifesteze naționalismul, se retrag în unghere, sfătuind în întunec, hulind cuvinte inveninate la adresa preoțimei sub masca frazei intransigente? Acestia sunt îndoiți de vinovați și își vor lua pedeapsa legiuită. Avem judecători, sunt miile de suflete robite, cari în fiecare dimineață așteaptă marea zi a luminării, în care cu vânturături de foc se va imprăști pleava și se va arde cu văpaie. De mânia lor ferbinte se vor cutremura inimile de granit.

* * *

"Tribuna", cu îndatinatele ei polologhii și apologii nesfârșite, cercând prin un răspuns de spirit foarte de dimineață, în *tribunisme*, să nimicească, dovedind netemeinicia, neadevărul, falsitatea, cutezanța, stilul îndemănat al articolului "Martirii credinței", adevărul, ne aruncă nemanierat în față bizantinismul, prin un articol paragraf, sau prin un articol care mănecă dela un paragraf, fără să-și dea seama, cât de ridicole apar unele cuvinte întrebuintate, fără școală, fără bun simț!

Am ajuns însă la convingerea, citind răspunsul, că ziarul acesta nu-i serios; dar pentruca flagelul urât, care băntue otrăvind coloanele "Tribunei", urletul de lei răniți la fiecare pas, cântecul pasării măeștre, care moare, dar nu se îndură, și viază iarăși, înțelepciunea porumbilor albi, zgomotul infernal și plictisitor al bombelor de hârtie, șoptele și lamentările nesfârșite ale babelor seculare, să-și zărească de sine ridicolul sublim, susțin, că articolul trecut a fost isvorât din stărilor triste în cari viețuim, ca un memento spre mai bine, spre îndreptare!

Vă mirați că indemn preoțimea la ascultare față de prelații ei? Fără îndoială, și acela care o răzgărește împotriva arhierilor nostri, împotriva stărilor neclintite, pe umerii cărora se sprijinește toată nașdejdea noastră de mâine, acela care scrie ode infame, trădând fără

rușine aceea ce avem mai scump, în mărguri scârboase: s'a făcut vinovat, necinstind biserica, s'a aflat având în suflet demon.

De ce trăiți în această dure-roasă închipuire maniacă? Sunteți naționaliști intransigenți? Cu atât mai mult noi. Ați primit poate eghemonia presei românești? Prin ce alegere? Arătați dreptățile! Sunteți cei dintâi? Da, poate aveți abonați mai mulți, mai număroși, ceea ce nu esclude faptul, că odată să-i și pierdeți. Scrieți mai bine de cât celelalte ziare? Mi-aș permite chiar indiscreta întrebare la ziaristica noastră, dacă recunoaște "Tribuna" de reprezentanță și eghemona legiuită a presei românești?

De pretutindeni zbugnesc moravuri barbare. Dar răspunsul cel mai nimerit, care se poate da lui "Tribunei", e articolul "Infrângerea dela Oravița", scris de dl Iorga: "Și aceasta e foarte rău, foarte rușinos. Pentru acei popi și dascăli? Firește. Și pentru ei. Dar și, poate chiar mai ales — căci aceia sunt burte mari ori coate goale, — pentru alții..."

Oare ar fi dispusă "Tribuna" să ne clarifice și să ne numească, prin un răspuns serios, lăsând la o parte preoțimea și învățătorimea, cari sunt acei hămesii de coate-goale și burte mari, pe cari îi înțelege dl Iorga sub "alții"?

Aveți cuvântul Domnilor dela "Tribuna".

† Alesandru Mocsonyi.

Deplâns de întreaga lume românească a fost înmormântat Luni mult regretat și neuitat Alesandru Mocsonyi, în comuna Foen, comitatul Torontalului, unde se află frumosul mauzoleu al familiei de Mocsonyi și unde și dorm somnul de veci toți ceilalți decedați membri ai acestei ilustre familii.

Sicriul în care erau așezate scumpele rămășițe pământești ale marelui defunct a fost scut în Brchiș, apoi dus Duminecă înainte de amezzi la Soborșin, pentru a fi trimis cu trenul la Timișoara. Multime de țărani, din comunele de pe moșia familiei de Mocsonyi, cu preoți, învățători și elevii școalelor, au dat mortului onorul din urmă, petrecându-l până la gară. Toată suflarea era cuprinsă de o jale mare, de o durere profundă.

În gara dela Soborșin sicriul a fost așezat într'un vagon separat și atașat la trenul care sta gata de plecare. Multimea cu capetele descoperite a rostit un ultim rămes bun ocrotitorului și părintelui ei, iar trenul s'a pus în mișcare. Sara trenul cu vagonul mortuar a sosit în Timișoara, unde a rămas în gară până dimineață, când apoi, la orele 5 și jumătate, un tren special a dus sicriul la Foen. Tot Luni dimineață la orele 8 și jumătate a plecat și un alt tren special spre Foen, cu care s'au dus număroșii delegați, veniți să iee parte la înmormântare. La stațiunea Keresztas delegații au urcat trăsurile cari îi așteptau și la orele 10 și jumătate au sosit în comuna Foen și s'au dus de drept la mauzoleul familiei Mocsonyi, unde sicriul neuitatului Alesandru Mocsonyi era așezat pe catafalc, împodobit cu număroasele cununi de flori depuse pe sicriul. Întreg satul era de față.

La orele 11 s'a început actul funebrel al înmormântării. L'a oficiat P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp al Aradului, asistat de Preacuvioșii Arhimandriți Filaret Musta și Augustin Hamsea, de protopresbiterul I. Finciu, parohul local Nicolae Păpa și diaconul Dr. Cuhandu din Arad. Cântările de strună le-a executat îndușător protopresbiterul Dr. Putai al Timișoarei, iar Ioan Păpa al Aradului, iar răspunsurile le-a dat vestitul cor al lui Vidu din Lugoj.

Teofan fiind serviciul divin sau rostit vorbire în ordinea următoare:

P. C. Sa Arhimandritul Hamsea a vorbit frumos despre meritele neperitoare pe cari le-a câștigat ilustra familie de Mocsonyi și în deosebi ilustrul ei membru, defunctul Alesandru Mocsonyi, pe terenul bisericesc și școlar.

P. C. Sa protosințelul Dr. Miron E. Cristea a vorbit în numele "Asociațiunii" al cărei distins președinte și binefăcător a fost decedatul.

În numele societății pentru fond de teatru a vorbit secretarul Dr. I. Blage, iar în numele poporului român și-a luat rămas bun dela decedatul Dr. V. Branice.

Sicriul a fost apoi scoborât și așezat în cripta familiară. Un tren separat a dus pe delegați îndărăt la Timișoara, unde familia a dat în restaurantul gării un prânz în amintirea defunctului, luând parte la el și membrii familiei.

Între cei ce au luat parte la înmormântare a fost și P. S. Sa, episcopul Hossu din Lugoj, care cu suită aleasă a reprezentat biserica gr. cat. română. Iar între depeșele de condolență avem se amintim pe a Majestății Sale Regelui Carol al României, care cunoștea personal pe Alesandru Mocsonyi.

Pe când se făcea înmormântarea, o ploaie mărunță se slobozise din cer, ca cum și natura ar fi voit să plângă de durerea și de pierderea noastră! Odihnească acum în pace acela, care în inimile Românilor vecinic va viețui: marele și neuitatul Alesandru Mocsonyi.

Din România.

Starețul mănăstirii din Sinaia. Vineri s'a întrunit soborul mănăstirii din Sinaia pentru a alege stareț în locul regretatului Arhimandrit Nifon, mort în Tiberiada, pe când călătoria spre Ierusalim, pentru a să închina sfântului mormânt. Alegerea a fost condusă de preacuviosul Arhimandrit Visarion dela Cernica. Toate voturile date le-a întrunit P. C. Sa Arhimandritul Dionisie R. Simionescu, actual stareț al mănăstirii Predeal și paroh al bisericii domnești din Bușteni, care a fost proclamat ales.

Alegere de senator. Duminecă s'a făcut în București balotaj pentru alegerea unui senator în locul decedatului Aurelian. De astădată a primit candidatul conservator dl Teodor Rosetti 642 voturi, candidatul democrat Dr. C. Istrati 552 voturi și Ioan G. Bibicescu, candidatul liberal, 373 voturi. Primul a fost declarat ales.

Alegere de episcopi. Duminecă s'a întrunit la București marea colegiu, pentru alegerea a doi episcopi în locurile vacante. S'a oficiat la oarele 9 serviciu divin la metropolie, și la oarele 10 s'a ținut o consfătuire intimă, în care prim-ministrul Ionel I. C. Brătianu s'a pronunțat în numele guvernului pentru alegerea P. S. Sale Arhierelui Nifon Ploesteanul pentru eparhia Danării de jos și a P. S. Sale Arhierelui Ghenadie Băicoianul pentru eparhia Râmnicul-Noul-Severin. Deschizându-se sedința marelui colegiu, sub prezidenția I. P. S. Sale, Metropolitului-Primat Atanasie, s'au dat voturile și au fost proclamați aleși: P. S. Sa Arhierul Nifon cu 128 voturi din 159, și P. S. Sa Arhierul Ghenadie cu 149 voturi din 159. Ambii au mulțumit pentru alegere în cuvinte călduroase, apoi au primit felicitările ministrilor și ale celorlalți membri ai colegiului. P. S. Sa episcopul Nifon a fost vicar al metropoliei în București, iar P. S. Sa episcopul Ghenadie vicar al metropoliei din Iași.

Banca de asigurare "Transilvania".

Banca de asigurare "Transilvania" și-a ținut adunarea generală ordinară Duminecă, la 4 Aprilie st. n. în sala cea mare a magistratului din Sibiu. Din raportul de gestiune asupra anului 1908, primit în întregime, estregem următoarele: La secția I. (asigurări contra focului) societatea are asigurate realități în va'oare de peste 104 milioane, pe lângă premii de peste 370.000 cor., iar la secția II. (asigurări asupra vieții) s'au emis 9705 polițe despre 10 și jum. milioane cor. pe lângă premii de peste 400.000 cor. Cu toate acestea, esedential profit al anului la ambele secții a fost tot cam același, ca și în anul 1907, adică numai de 4569 cor., de unde urmează, că efacerile institutului stagnează, ori mai bine zis, că institutul vegetează de azi pe mâine. Din acest profit 15% s'au folosit conform statutelor la dotarea fondurilor de garanție, iar restul s'a adăus la fondul de rezervă și s'a decontat, ca 2 obligațiuni de fondare să se scurteze și acestea se vor repăți în bani la 1 August a. c.

După ascultarea raportului comitetului de supraveghere, s'a dat direcțiunei absolutului usitat. Membrii eșiți din direcțiune după ordinea vechimei și anume: L. Fabritius, primpretor, A. Gottschling, director și N. Măneștiiu au fost realeși, iar Dr. Ilie Beu a fost ales membru nov. (Suntem autorizați a declara, că dl Dr. Beu nu primește alegerea. Red.)

De asemenea a fost reales întreg comitetul de supraveghere în persoanele membrilor: Dr. A. Bök, prim fiscal co-

mitatens, A. Fonu, fabricant și Iosif Lia-sai, șef contabilul "Albinei".

Adunarea a decurs în esemplară ordine.

În legătură cu acestea, noi Românii trebuie să ne considerăm de datorință, care rezultă din faptul, că din cele 115 milioane capitale asigurate și din cele 770 mii de premii ce se varsă la "Transilvania" cel puțin 50% sunt românești, să facem cu ocasiunea aceasta unele constataări, și adevă:

1. Că aceste mari interese ale clientelei românești, cum și până de o dată "Transilvania" la sute de familii românești angajate în serviciul ei, nu pot fi părăsite, ci trebuie cu toată energia apărute. Drept aceea este de dorit, ca publicul românesc și în special institutele noastre mai de seamă, ca "Albina", "Asociațiunea", apoi Biserica, și în general toate băncile și corporațiunile noastre românești să sprijinească "Transilvania" cel puțin în măsura în care o face această publicul și instituțiunile săsești — și dacă sunt neajunsuri să încercăm a le delatara, iar nu a dărâma și a părăsi un drept câștigat și un bun esistent.

2. Neajunsuri de fapt există, dar acelea nu se pot și nu trebuie a se ascrie, nici institutului însuși, nici îndosebi conducătorilor sași din direcțiune. O singură ochire peste numele acestor bărbați de o supremă inteligență, onorabilitate și autoritate ajunge, pentru a ne convinge, nu numai despre aceea, că institutul se află în cele mai cinstite mâini, ci și despre aceea, că acestor bărbați nici când nu le-a trecut prin minte a oprima pe funcționarii români ori a delatara pe români dela conducere, a-i brusca etc. Alt undeva trebuie deci că este cusurul. Să-l căutăm și să-l delatărăm.

PARTEA LITERARĂ.

La Paști.

— De V. Korolenko. —

Pe înserate.

D'asupra liniei întunecate, ocolitoare a pădurii dese stă luna plină: stă, dar nu luminează. — — Satul mio, care se întinde printre arbori departe deaparte, d'alungul râulețului, se cufundă într-o întunecime particulară nopților de primăvară, când la orizont se ivește luna găditoare și invălită în aburi subțiri, negura ce se înalță face mai deasă umbră pădurilor, și pe șes se lasă întunec argintiu — — Totul e liniștit, răd și trist.

Satul se odihnește.

Conturile negre ale colibelor sărăcioase se deosebesc șterse; undeva rește o lumină; rar scârțâie căie sau latră un câine veghiator. Uneori desigur întunecos al pădurii se chipuri de oameni ce vin pe jos, sau trec unii călări, alții în trăsură cu roțile neune: locuitorii dela cătune pădurice se adună la biserica lor, ca să prăznuească sărbătoarea primăverii.

Biserica e zidită pe o colină, în mijlocul satului. Ferestrele strălucesc în lumină. Turnul vechiu, înalt, negru se ridică sub cătră cerul elbastru înobit.

Treptele scării pocnesc — — bătrânul clopotar, M. huț, se urcă în turn, și în curând micul felinar spânzurat la înălțime, ca o stea ce plutește în aer.

E greu bătrânului să uroe asora. Piciorarele nu mai voesc s'asculte, cobii văd cam rău — — E vremea să se odihnească; însă Dumnezeu nu-i trimite încă moartea. Și-a îngropat omul sopții, nepoții; a petrecut la mormânt pe bătrân și pe tinări, și el tot mai trăiește. E greu. — — De multe ori a prăznuit zua invierii, de multe ori, nu mai știe de cătorei a așteptat aici în turn ceasul sărbătorii.

Bătrânul face doi pași spre fereasta turnului și se razimă de dunga zidului. Jos, împrejurul bisericii se resfiră mormintele cimiterului, d'asupra mormintelor și desfac brațele ocrotitoare vechile cruci de lemn. Ioi colo câte un mesteacăn cu ramurile neîncolțite — — Mirzma primăveratică de muguri fragezi și liniștea jalnică a somnului de veci se înalță până la bătrânul clopotar — —

Ce o să se aleasă dintr'ansul până la anul? Va mai sta el aici sus, lângă clopotul de aramă, al cărui glas puternic trezește noaptea dintr'un somn ușor, sau va zăcea colo jos, în colțul întunecos al cimiterului? Știe bunul Dumnezeu. — — El, omul bătrân, e gata; acum însă Dumnezeu l-a învrednicit să vadă marea sărbătoare. "Lăudat să fi numele Domnului!" șoptesc buzele lui veștede; și Mihail își îndreaptă privirile spre înălțime, la cerul înstelat, unde iaceau milioane de lumini. — —

— „Mihuț! măi, Mihuț!” străbate de jos alt glas bătrânesc, tremurător. Preotul moșneag privește către turn, își ține mâna streșină la ochii ce clipește lăcrimoiși, și nu zărește pe Mihuț. „Ce-i părinte? iată-mă”, răspunde clopotarul, aplecându-se din turnul său. „Nu mă vezi?”

— „Nu; — nu-i vremea? Ce socotești?” Amândoi se uită la stele. Mii de lumini dumnezeiești clipește d'asupra lor pe cer. Carul înfocat stă sus de tot. — „Mihuț gândește.”

— „Încă nu; e prea de timpuriu. Știu eu vremea.”

El știe vremea, nu-i trebuie ceasornic. Pământul și cerul și norașul alb, ce plutește încet în văzduh, și pădurea întunecoasă cu freacăte misterioase, și murmurul răulețului, toate i sunt cunoscute, toate înrudite. Nu înzadar a trăit aici viața întregă. —

În ochii săi învie trecutul îndepărtat. — „Își aduce aminte, cum s'a urcat întâiaș dată cu tatăl său în turn. — Doamne, multă vreme s'a scurs d'atunci. — Și cât de repede! Se vede pe sine băștel cu părul bălan, cu ochii vioi; vântul — nu acela, care pe drumuri răscostește pravul, ci un vântuleț care abia atinge pământul se joacă în pletele lui blonde. — În depărtare, se mișcă doi oameni mititei; colo se întind câșcioarele satului și pădurea; numai luminișul pe care se lățește satul se pare așa de uriaș, aproape nemărginit. „Și totuși iată-l aici, în toată mărimea sa!” surăde bătrânul, uitându-se în jos la micul luminiș.

Așa-i și viața. În tinerețe nu vezi nici sfârșit, nici margine. — Și după aceea, deodată, ca sorisă, îți stă înaintea ochilor, toată viața dela început până la capăt, acolo în colțul ascuns al cimiterului. E vremea de odihnă.

Da, a sosit vremea! Mihuț mai privește odată la stele, se scoală, își pune pălăria în cap și prinde funiile clopotelor. — Un minut mai târziu tremură aerul nopții de un sunet puternic, urmează un al doilea, al treilea, al patrulea, unul după altul, și în noaptea caldă și sărbătorească se varsă glasuri înflorate, prelungi, trăgănate — — —

Glasurile se opresc. În biserică începe sfânta slujbă. Nainte vreme Mihuț se cobora totdeauna, și rămânea în picioare lângă ușa, ca să înalțe o rugăciune și să audă cântările. Acum însă nu se dă jos; aici azi e grozav de obosit. Se așează pe lavă și ascultă cum pierd încoșător fiorul aromei vibratoare și se lasă în voia gândurilor. Ce gândește? N'ar ști să o spună nici el. Felinarul mic luminează slab în turn, clopotele sunt învăluite de întuneric; de desubt, din biserică, răzbate din când în când cântarea potolită, iar vântul de noapte clatină funiile clopotelor. — Bătrânul își lasă pe piept capul greu de gânduri nelămurite. „Acum cântă *Cristos a înviat*, gândește el și i se pare că și când ar fi și dansul în biserică. Ochi de copii se uită din cor; preotul cu pletele ca neaua, fericitul Naum, rostește cu glasul tremurând rugăciunea de ieșire; sute de capete se încovoaie ca spicurile coaptelor, suflarea vântului, și iarăși se îndreaptă. Își fac cruce — sunt fețe cunoscute. — Colo fața aspră a tatălui său, dincolo fratele său cel mai mare, care oftează adânc. Și tot acolo este el însuși, plin de sănătate și voinică, cu mintea în nestire, la noroc, la fericire, la bucuriile vieții. — Unde-i fericirea? Muncă istovitoare, griji, năcazuri — Unde-i norocul? I-a săpat crețe pe frunte l-a garbovit de spate, l-a învățat să ofteze, ca și pe fratele său mai mare. —

Însă iată înapoi, colo la stânga, între femei, cu capul smerit stă „aleasa” inimii lui. A fost o soție bună, Dumnezeu s'o odihnească! Multe suferințe a îndurat, sărmana! — Lipsa, lucrul și durerea zdrobesc și pe cea mai frumoasă între femei; luirea ochilor se stânge, și locul frăgezimii și al farmecului tinerețelor îl ia frica necurmată, ce s'a întipărit în fața ei pe urma loviturilor neașteptate ale sortii. — Da, unde-i norocul lor? — Un fecior le-a mai rămas, nădejdea și bucuria lor, dar și pe acesta l-a nimicit nedreptatea oamenilor. —

Da, acolo în scaun șade omul păcătos și bogat, și se apleacă până la pământ și crede că va putea depărta dela sine lacrimile celor rămași sărmăni; umilit cade în ghenunchi și cu fruntea atinge peatră — Dar în Mihuț fierbe și clocoțeste, și fețele întunecate ale sfinților din icoane privesc serioase la durerea omenească și la nedreptatea omenească. — S'au dus toată, e demult d'atunci. — Astăzi lumea lui începe bine în turnul strănt, în care șueră vântul la întuneric, mișcând funiile clopotelor — „Dumnezeu va răsplăti”, șoptește bătrânul și lacrimi se scurg pe obraji sărbătoriți. —

— „Mihuț, măi Mihuț! Ce va să zică asta, ai adormit?” răsună de jos.

— „Ce!” strigă bătrânul și iute sare în picioare. „Doamne, doar nu voi fi adormit? Asta ar fi întâia oră!” — Și cu mâna sprintenă, deprinsă apucă sforile. Jos mulțimea de țărani ca furnicile se mișcă; praporii aurii fâlfăie în aer, — ocolirea bisericii se sfârșește și strigăt vesel răzbate până la Mihuț:

„Cristos a înviat!”

Și strigătul acesta face să-i crească pieptul îmbătrânit. I se pare că luminările de ceară ar arde cu flacăra mai luminoasă, și mulțimea s'ar legăna mai deasă, și praporii ar fâlfăi mai voios și vântul deșteptat ar prinde valurile de glăsuire, și pe aripi late le-ar purta prin văzduhuri. — — —

Bătrânul Mihuț n'a mai tras clopotele nici odată așa ca acum.

Credeai, că inima lui, atât de plină, ar vrea să dea viață aromei moarte, și tonurile cântau și chiuiau de bucurie, rădeau și plângeau, și se avântau tot mai sus, până la înălțimile cerului înstelat. Și stelele luceau și scilipeau tot mai viu, iar sunetele lor se urcau și se coborau dulci și mângâioase iarăși pe pământ. —

Clopotul cel mare cu glas adânc, cutremurător bubuia „Cristos a înviat!”

Alte două, cu glasuri înalte, tremurând sub loviturile regulate ale limbilor de fier, intrau vesele și armonioase: „Cristos a înviat!”

Și alte două mai mici, subțiri, ca și cum s'ar teme să nu rămână îndărăt, se mestecau între cele mari și cântau sprintene și cu poftă, cum cântă copiii: „Cristos a înviat!”

Și se părea că vechea elopotniță tremură și se clatină, și că vântul ce răcorea fața clopotarului, își întinde aripi largi, cântând împreună: „Cristos a înviat!”

Și inima bătrânului a uitat viața cu grijile și lipsurile ei. — El a uitat că numai aici, în turnul strănt și posomorât, și-a petrecut viața, și că el singur mai e pe lume, ca un arbore vechi de zile, pe care-l lovește trăsnetul. — El asculta glasurile acestea, care cântau și suspinau, care se ridicau la cerul mândru, și cădeau la bietul pământ, și i se părea că se vede înconjurat iarăși de copiii lui și de nepoți, și glasurile lor voioase se împreunau într'un cor, care-i vorbește de norocul și de bucuriile ce nu le-a cunoscut cât a trăit. — Bătrânul clopoter zăcea de sfori, picuri mari de lacrimi lunecau pe obraz, și inima sa bătea mai tare de fericirea închipuită. —

Lumea de jos asculta și zicea, că Mihuț n'a mai tras clopotele așa de minunat, ca și acum. Și deodată a tresărit clopotul cel mare într'un sunet scurt amuțind, — celelalte glasuri se opriră și ele, ca și când ar voi să asculte nota jălnică trăgănată, care tremura și plângea și suspina și treptat se stângea în aer. Bătrânul căzu fără puteri, pe lavă; cele din urmă două lacrimi se strecoară pe fața lui îngâbenită. —

Sus, la clopote, voi cei de jos! Bătrânul clopotar n'are să le mai tragă nici odată. *ch.*

Nu vreau!...

De Francois de Nion.

Suita de onoare plecă la împărăteasa. Erau orele șapte de dimineață. În grădina Tuilerilor se arăta o dimineață posomorâtă, cenușie printre arborii defrunziți.

Câteva luminări ce ardeau în sfeșnice prețioase răspândeau licăriri slabe, cari ici și colo se reflectau pe vre-un epolet de aur, sau făceau să apară mai strălucitoare trena vre-unei rochii de catifea.

Atâta numai și niște șoapte confuze ce de abia se auzeau, descopereau prezența număroșilor curtezani, cari așteptau necunoscutul în umbră: fuga Mariei Luizei, sau sosirea triumfală a lui Napoleon.

Uneori conversațiile încete se întreprăuau brusc, parcă li s'ar fi impus tăcere printr'un glas. Mare tăcere se răspândea de jur împrejur și toți ascultau cu inimile palpitând, dacă nu cumva urma să bubue tunul din depărtare.

Tunul împăratului sau al aliaților?

În fund cele două canaturi ale unei uși mari se deschisă, lăsând să pătrună o rază de lumină. Se distinge în lumină și în poleieli părul blond al austriei Mariei Luiza, sub pălăria-i de amazonă cu pene negre.

Făgieturi de rochii grele de mătase se auziră, pași cu zăngăburi de pînă

răsunară: ducesa de Iena, doamnele de Loussax și de Castiglione, generali, adjutanți, intrau în apartamentele împărătesei.

Și ușa strălucitoare se închise.

Maria Luiza, soția lui Napoleon cel Mare, nu dormise. Nu dormise multe nopți, din ziua acelei nefaste înfrângerii dela Lipsa.

Dela miezul nopții vedea făcându-se în juru-i diferite preparative. Inimicii apăruseră în împrejurimile Parisului și împărăteasa trebuia să fugă, spre a nu fi făcută prizonieră. Trebuia să fugă, cu scumpul ei fiu.

Îi preparau deci bagajele. Aruncau în cutii și geamantane tesauri întregi.

Și totuși, la început se opusesse. La început refuzase a se depărta dela postul ei. Zisese cu două zile mai înainte ministrului Clary:

„Soția lui Napoleon nu fuge!”

De altminterlea îl simțea venind, so-sind din moment în moment. I-se părea a auzi din depărtare galopul ipei lui albe, ca și cum urma în acel moment să se deschidă ușa, iar marele maestru de ceremonii să anunțe, ca de atâteaori în trecut, în gura mare:

„Împăratul!”

Ducesa de Iena, după ce se închină adânc se așeză la locu-i obișnuit, ca și cum ar fi asistat la vre-o ceremonie oficială

— „A! duceso, mergem la Rambouillet. Consiliul de miniștri așa a hotărât astănoapte. Știți unde e generalisimul?”

— „Doamnă, au venit de m'au deșteptat adineaori. Nu știu nimic.”

— „Dormești? Sunteți fericită!”

Mareșala rămase tăcută, imposibilă la acest reproș. În acel moment intra un copil blond. Se repezi să se arunce în brațele mamei sale, dar la vederea atâtor figuri lugubre și posomorâte se opri surprins și aproape înspăimântat.

— „Mamă, de ce m'au sculat? Ce e?”

— „Plecăm la Rambouillet.”

— „De ce? Acolo e urât. Să rămânem aici.”

— „Copilul meu...”

Ușa se deschise și sub lumina deplină acum a zilei salonul se văzu plin de lume.

Marele maestru al grejdurilor anunță, că trăsurile erau gata. Dar cu o mișcare plină de pasiune copilul se atârna de gâtul mamei sale.

— „Să nu plecăm, nu, să nu plecăm!”

Se gândi un moment, apoi ca și cum din adâncul ființei sale ar fi primit o forță neînfățăș zise imperios:

„Nu vreau!”

Maria Luiza își scoase pălăria, o asvârli pe o masă și se aruncă pe un scaun.

— „Nu vrea! Și să nu știm ce e cu împăratul? Ce să fac? Dzeul meu, ce agonie!”

Jos în curte se auză tropăitul caiilor și șgomotul trăsurilor. Voci confuze răsunau. Ușa se deschise și un adjutant apără. Se închină în fața împărătesei și zise cu vocea tremurătoare:

— „Doamnă, viu din partea ducelui de Feltres. Patrule de cazaci și-au făcut apariția lângă Chatillon. Puțin încă dacă veți mai întârzia nu va mai fi timp...”

Împărăteasa se ridică dintr'o săritură.

— „Să fug, să fug fără să știu ce e cu dansul? Unde e frate-său, regele Iosif?”

— „Nu știu, doamnă!”

— „Singură! Unde e fratele, unde sunt miniștri?”

— „Doamnă ducesa de Iena, faceți vă datoria. Luați pe moștenitorul!”

Mareșala înaintă și brațele ei delicate dar puternice apucară copilul surprins.

Deja împărăteasa și suita ei coborau în curte printr'o scară laterală. Ducesa de Iena începu a alerga, purtând sarcina-i ușoară dar teribilă.

Dar deodată își simți mersul oprit de o rezistență puternică, aproape de neînvins.

Cu unghiiile, cu degetele fiul lui Napoleon se apuca de uși, iar vocea sa slabă gata a se umezi de lacrimi, dar violentă, încă și imperioasă, strigă:

— „Nu vreau să fug din casa mea!”

Ducesa se găsi în curte, dar și acolo continuă a răsună vocea moștenitorului de patru ani.

— „Nu vreau să fug! Nu vreau să fug!”

Membrele i se convulsionau, ca ale unui animal mic și tinăr, tăiat. Apoi dis-

păru în fundul trăsurii verzi, unde se arcase deja mama sa.

În marile saloane luminate acum multimea auzia implorările jălnice ale celei mici voci, apoi șgomotul trăsurilor se micșoră și convoiul se depărta, se perdu în spre esil...

Un moment la fereastra unaia dintre trăsurile se văzu un cap blond, un păr creț aurit de rezele soarelui...

Și tatăl alerga spre Paris, parcurgând Franța în galopul frenetic al ispei sale albe...

Alcoolismul și ofița.

De S. Nădejde.

Acum, când atâtea se bătoră se tin lanț, iar oamenii cred că, spre a le sărbători, cel mai nimerit lucru e să bea și să cinstească zile de-a rândul cu rușele și cu cunoscuții, trebuie să le amintim și dovedim cu fapte cât de dăunător e acest obicei, care cele mai de multe ori se preface în adevărată patimă. Mulți oameni în loc ca la asemenea zile mari să meargă la biserică, iar apoi întorcându-se de acolo să asculte istorisirii folositoare punând pe vre-unul care știe cetii, să le cetească, n'au altă grijă decât să se imbuie în băutura și mâncare, cât mai multă. Parcă pariați bisericii din pricina aceasta au întocmit sărbătorii. E lucru dovedit, că la asemenea zile mari, oamenii beau neînchipuit de mult, și crâșmele aduc, din vreme, băuturi peste băuturi. Și doar' nu e patimă mai scârbosă și mai dăunătoare urmeșilor și înșilor, ca băutura multă. De aceea, e datorie sfântă ca toți cei cari suntem încredințați de acest rău, să-l arătăm mereu, mai ales la asemenea zile mari, când oamenii se cred datori să nu le lipsească din casă băuturile spirituoase.

Ofița merge crescând; bine înțeles că din multe pricini e această creștere, bună oră, din lipsă de aer curat, din lipsă de hrană potrivită, etc. Dar, pe lângă toate, mai e și dovedit că băuturile spirituoase au și ele partea lor de stricăciune. Cea mai bună dovadă e statistica: 88 la sută din tuberculoși sunt alcoolici. Mai mult, s'a dovedit că simptomele de prin localurile de băuturi sunt asemenea ofiței, și nu numai de prin crâșme proaste, dar chiar de prin berării și restaurante.

Altă dovadă și mai netăgăduită formează animalele, căror li se dau câtva timp băuturi spirituoase, și pe urmă li se dă, în anumite feluri, microbul ofiței: aceste animale se îmbolnăvesc mult mai lezne, decât cele căror nu li s'au dat băuturi spirituoase.

De altfel, alcoolismul mai ajută la înmulțirea ofiței și prin sărăcia ce aduce cu el. Întâi că omul cheltuiește pe băutura, în loc să cumpere hrana trebuitoare lui și familiei. Pe urmă, din pricina beției, un numai că nu lucrează când bea, dar pe încetul pierde puterea de a munci și la tezie și, din ce în ce, nu mai câștigă atâta cât s'a-i ajunsă lui și familiei. De aici urmează sărăcia, cu toate nenorocirile ei: și, dacă nu i lovește o boală grabnică de pildă, scarlatina, tifus, pneumonie, apoi ofița îi prinde pe încetul. Ca dovadă cât de adusător de sărăcie a întregului organism, e alcoolul, ne arată și statistica nenorocirilor ce se întâmplă prin fabrici și alte locuri. Luni, care e ziua ce urmează după Duminică, când lucrătorii beau mai mult, e și ziua când nenorocirile sunt mai numeroase. Lucrătorii, otrăviți cu spiritos, nu mai adăgerimea și băgarea de seamă trebuitor.

Să nu se spună că, de când lumea, să bea; că uită-te cutare ori cutare bea de atâția ani și tot trăiește. Asemenea judecăți sunt greșite. Cei cari beau, că băuturile spirituoase sunt prietnice ofiței, nu se iau după cutare ori cutare, căci nu aleg anume pe cine le vine la socoteală. Nu, oamenii de știință iau sute și sute de înși bolnăvi de ofița, și din aceea fac socoteală căți anume sunt bețivi și de când, și apoi așa au găsit că, din o sută de alcoolici 88 sunt ofiței.

Din nenorocire, băuturile spirituoase nu lucrează numai ofițând pe cel care bea; ci, chiar dacă însuși băutorul nu se ofițește el singur, apoi copilul lui moștenește un sânge slab, marantă păcătoasă, pieptul îngust și pământ mic și nepotincioasă, încât o dau cât o dau și, dacă nu se atacă chiar de mic, dacă nu mor de vre-o boală molipsitoare, la vârsta tinereței, — după ce părinte, de bine de rău, i-au crescut, și când ar trebui și ei să fie lor și altora de folos, — din te mîi ce, din o recasă de pildă, care ar fi trecut fără primejdie pentru altul, și atacă și mor, chiar dacă ei, bietul, n'au băut băuturi spirituoase. Din pricina băutorii părinților au moștenit, cum am spus, sârge și măruntă...

În alte țeri oamenii știu, cât și iubitorii de neam, sunt atât de încredințați de aceste rele, încât cheltuesc bani mulți și muncă multă, ca să micșoreze și să stârpească nu numai petima băuturii, dar chiar băutura alcoolică în sine; oăci chiar acei cari beau, după socoteala lor *cumpătat*, tot își strică lor și urmașilor și neamului din care fac parte.

Ne chiamă pământul.

Poezii, de Octavian Goga, 148 pagini. Editura „Minerva” din București. Preț 2 lei.

Acesta e titlul, pentru mulți sugestiv, pe care dl Octavian Goga a crezut de cuviință să l dea noiei colecțiuni de poezii, pe care a publicat-o în editura institutului „Minerva”. Sunt cincizeci de poezii lirice, adunate în o frumoasă carte de 150 pagini, pe care iubitorii de poezie o vor citi cu multă plăcere. Oăci celce a scris-o are totdeauna ce să spună.

Cei mai cu autoritate dintre criticii noștri au pus poeziile lui Octavian Goga în rândul ale celor mai populari dintre poezii noștri. E le sunt fără îndoia un pas înainte în mișcarea noastră literară, și nu pot să nu închipuiesc om cu oarecare cultură literară, care nu le a cetit. Sunt însă, firește, între ceice le cunosc și oameni, care pretind a nu fi găsit în ele frumsețile care se așteptau. M i ales în vederea acestora fac această dare de seamă asupra noului volum al dlui Octavian Goga.

Să zis, înainte de toate, că Octavian Goga își ia inspirațiunile dintr'o lume de tot strămtă, și reproducând micile bucurii și marile dureri ale unei mici părți din poporul român, ne dă poezii de un caracter cu totul local.

Aceasta o pot zice numai aceia care nu și dau seamă despre deosebirea dintre formă și fond.

Imaginile au în poeziile lui Octavian Goga fără îndoială adeseori o notă locală, dar micile bucurii și mai ales marile dureri pe care le reproduce, sunt omenești, aceleași pe care le găsim totdeauna și pretutindeni, unde om se sbate muncit de om. Valoarea etică a poeziilor lui Octavian Goga consistă tocmai în aceea, că ne dau nota specială a românității în ceea ce privește reproducerea simțimentelor omenești.

Adevăratul poet se pierde pe sine în suferința totil vieti și uitându-se cu ochii pe învârtitorii împrejurul său, simte bucuriile și durerile altora și le reproduce în poezii ale lui mărite, pentru ca să le simtă și cei preocupați de micile mizării ale propriilor lor vieti. As-menea poet adevărat a fost Eminescu pentru scortul timp, în care a trăit, și este Goga pentru actuala fasă a vieții noastre naționale. De-aceea îl iubim noi oăci ce ne dăm seamă despre rostul fierei și lucrării literare naționale și așteptăm cu nerăbdare alte și iar alte poezii reșite din peana lui.

E atât de frumoasă „Venetia” lui Eminescu, și nu e nim-n, care cetindu-o, nu simte, cum toate vin și trec în lumea aceasta.

Aceiași simțământ îl reproduce însă și Goga când îi zice „oărciului vechi”:

„Te-a schimbat porunca vremii
ca o prevestire a morții.
Îți mai s, anzură clondirul
atârnat de stâlpu porții.
In ograda, unde hora
își sâlta năvalnic chiul,
Broțacei cu gușa verde
își orăcăie pustul.
A crescut cucuta deasă,
'naltă până 'n brâu de mare
Peste vatra, unde-odată
frigeau miei în frigare.

Subt fereastră, unde-un jidov
numără viclean din gură,
Tremurând de-o sete neagră
uricioasă barbă sură,
Intr'un chip uitat sub grindă
șede-un biet sfânt Nicolae
C'un obraz brăzdat de drumul
picăturilor de ploaie.
Muștrătr ridică-un deget,
par'car vrea să zică sfântul:
Doamne, câte litte rabdă
pe spinarea lui pământul —

Tot o durere omenească, aceeași totdeauna și pretutindeni, reproduce poetul când zice

Poveste întunecat'a pânii,
Nu-i strungă să te ție plânge,
Oăci de durerea ta străveche
In suflet cântecul se frânge.
Când de strigare strunei mele
Ași vrea plânsoarea ta s'o ferec,
Se sfarmă coardele strivite
De-atâta jale și 'ntunec.

Aceiași simțământ ne cuprinde când sepa răzemată lângă șură îi zice muncitorului mort:

O viață 'ntreagă am fost tovarăși
In ploii și'n arșița de soare:
De truda palmei tale aspre
Eu m'am făcut strălucitoare.
Și lipsirea mea spune răzuna
Și jale, care mă purta:
M'ai frânt pe gheață toarsă,
Dar n'am știut moșia ta!

Graiul inimilor noastre răsună, când la 1907 poetul zice:

Ascultă, Doamne, glasul rugii mele:
Când trupul tău lângă altar se frânge.
Adu-le aminte celor ce 'ngenunche,
Că trupul tău e plămădit din sânge...
De gândul ăst cutremurat din firea
Și'n suferințele grele de păcate
Coboară, Doamne, pentru totdauna
Fiorul sfânt al dragostei de frate!

Nu judecă drept cei ce zic, că e strămtă lumea din cere-și ia Octavian Goga inspirațiunile. Ceeace ne spune el înțeleg nu numai românii, ci și oamenii toți, oăci „povestea întunecat-a pânii”, „fiorul sfânt al dragostii de frate” și „porunca vremii” nu sunt legate nici de un anumit loc, nici de un timp numai.

E frumoasă, puternică și cu deosebire curată limba lui Octavian Goga, e multă muzică bogată în versurile din „Ne chiamă pământul” și citind aceste poezii lirice suntem cuprinși adese-ori de simțământul, că cel ce le-a scris are să ne dea odată opere de mare valoare în genul epic ori în cel dramatic.

Se tipăresc în fiecare zi și se pun în vânzare cărți, care strică gustul și și otrăvesc sufletele color ce le cetesc, încât omului, care-și inubește semenii, îi sângerează inima când își dă seama despre abuzul ce se poate face de cele mai frumoase daruri firești și-i vine să strige „Nu citiți și nu lăsați pe copiii voștri să citească, ci aruncați cartea în foc!”

Mai vartos ne bucurăm dar când ni se dau cărți ca „Ne chiamă pământul”, care înaltă sufletele și le îndrumază spre bine, încât putem să zicem „Asta s'o citiți și să li-o dați copiilor voștri s'o citească!”

Ioan Slavici.

ECONOMIE.

Intrunirea agricolă în Apoldul român.

Duminecă în 28 Martie r. c. „Reuniunea română de agricultură din Sibiu” și-a ținut întrunirea agricolă în Apoldul român.

La 10 oare a. m. membrii comitetului dlui V. Tordășian și N. Iosif, au fost întâmpinați la gara din Apold de câtră inteligența din loc în frunte cu harnicul notar comunal Mușoiu. După o mică pauză făcută la locuința învățătorului D. Orăștian, s'a dat poporului semnalul de adunare. Ne find sala școlii destul de încăpătoare pentru poporul adunat, întrunirea s'a ținut în spațioasa curte a școlii. Setos de învățături bune și folositoare, poporul a slergat ca să asculte sfaturile și povețele, ce cu drag i s'au dat.

Luând cuvântul secretarul V. Tordășian, a spus celor prezenți, că reuniunea și-a îndreptat de astădată privirile asupra acestei harnice comune pentru a cinea oară. „Aici s'a pus temeiul la o însoțire de credit, care din an în an înaintează, aici s'a arajat expoziție de vite și locuitorii acestei comune frunțase s'au ales cu frumoase învățături și foloase. Tot aici, în Apoldul român, s'a ținut cea dintâra expoziție de copii, care asemenea a fost spre cinstea și veza acestei comune. Tot aici, Reuniunea și-a fost pus de țință, ca să înfrunze o pepinieră pentru vița americană. In conț-legere cu frunțasi binevoitori au și făcut pregătirile de lipsă. S'au aflat însă oameni, cari n'au dat crezământ și ascultare sfaturilor date, și eată că ac-a neuredință și neascultare se răsbună acum. Vile se pustiesc prin floxeră isvorul de câștig sacă și primejdia ne află nepregătiți. Ce e și mai rău, pentru prenoirea viitor se cere vița americană și a-aceasta trebuie acum cumpărată din alte părți și încă cu bani grei. Se mai recer apoi unele lucrări, cu cari viierii nu sunt dădați. In pepiniera ce a fost a se înfrința, viierii s'ar fi deprins cu lucrările cele nouă și banii pentru viță nu trebuiau dați afară din comună.”

Di secretar, roagă apoi pe cei prezenți, ca să dea ascultare învățătorului N. Iosif, care anume le va vorbi despre noua cultură a viilor.

Intr'o limbă de tot poporală, înțeleasă de toți și cu vocea puternică, bătrânul învățător a vorbit poporului aproape 3 oare și n'am văzut pe nime care să nu fi dorit a-l asculta și mai departe.

Cu deplină cunoștință de cauză a vorbit mai întâi despre floxeră: De unde s'a adus, cum se înmușțește, cum se mută dela un loc la altul și cum pustiesc viile.

A vorbit despre soiurile de viță americană și a arătat care soi este mai bun pentru noi. Tot asemenea și despre soiurile nobile indigene.

A arătat cum se face rigolarea, și păruirea viilor, altoirea, sădirea și celelalte lucrări de prestă an.

A vorbit apoi despre școala de altoi și a recomandat șporului, ca în frățescă

înțelegere să facă o grădină (pepinieră) pentru prăsirea viței americane.

Acest harnic învățător și membru al comitetului central, pe lângă frumoasele cunoștințe ce le are în ale vieritului, la tot pasul aduce exemple din viața țărănilor și ajutat de vocea puternică, ore dea rândul poate să țină pe ascultători în continuă atențiune.

După încheierea vorbirii, poporul i-a mulțămît și nu mai înceta a-i pune fel și fel de întrebări și a-l ruga pentru sfaturi.

Di vicecomite al comitatului Sibiu, a rugat comitetul central al Reuniunii, ca acesta, să facerece înfrințarea unui poem în Apoldul român.

Membrii exmiși ai comitetului central au pus și afacerea aceasta în discuțiune și s'a decis, ca reprezentanța comunală să revină asupra acestei afaceri de mare interes și să o decidă în mod favorabil.

Fiind timpul înaintat, di secretar a mulțămît celor prezenți rugându i ca să folosească sfaturile date cu atâta bunăvoia și dragoste frățască.

Membrii comitetului și o samă dintre frunțasi, la 4 oare p. m. s'au întrunit la ospitala masă arajată în casele inspectorului de hotar, unde de nou s'au continuat firul interpuși și cei prezenți au promis că vor stăruia a se înfrința pepiniera pentru prăsirea viței americane.

Imediat după masă s'a conch-mat comitetul reuniunii femeilor, pentru a i se pune la inimă binele obștesc de care trebuie să fie condusă reuniunea. Di secretar V. Tordășian a binevoit a-i schița și un fel de plan, după care acest comitet va avea să lucre în viitor.

Femeile în frunte cu dna preoteasă văduva Orăștian mulțămind dlui Tordășian, au promis că pe viitor vor desvolta o mai mare activitate întru promovarea binelui obștesc.

Cu acestea membrii comitetului, mulțămîți de reușita întrunirii, au plecat la ale lor; eară noi am rămas ca să duem la îndeplinire sfaturile și povețele date.

Un apoldan.

Din public.*)

O întimpinare.

In Nr. 11 din 7/20 Martie a. c. a apărut în foaia „Libertatea” din Orăștie un articol intitulat: „O gospodărie a satelor”. De pe valea Geagiuului, care articol vatămă în mod nedrept, în primul loc pe preoții aparținători cercului notarial din Poiana, apoi pe primarii și reprezentanțele comunale. Recunoaștem cu regret, că circa cu 1400 cor., s'au plătit prea scump casele și cele două grădini cumpărate dela dl notar Benedek Săndor, dar nu din vina noastră, ci tocmai din vina scriitorului articolului — „O gospodărie a satelor”.

Iată cum: conform articolului de lege XXII § 66 din anul 1886 comunele trebuie să dea notarilor cuartir în natură. Pe timpul făuririi amintitului § de lege și mulți ani după aceea a funcționat aci în Poiana un notar român, cu numele Petru Robotin. Și ca român și-a edificat case proprii foarte spațioase și mari, dar nu din lemn adus din Voia, de aceste 6 comune: Poiana, Valea-Iepii, Techereu, Voia, Porcurea și A-mașul de mijloc, precum au adus dlui notar Benedek Săndor, ci din piatră adunată mai mult de silă cât de voe, și adună tot de poporeni acestor 6 comune; și lemnul necesar la casele fostului notar Petru Robotin tot pe carale și sânilor acestor comune le-au adunat la locul lor de astăzi; dar nimeni nu l-a învinuit, că pentru ce nu le-a lăsat de pomână de cancelarie notarială, ci vedem că s'au trecut în toată ordinea în proprietatea gineri-seu, a distinsului profesor dn Brad Dr. Ioan Radu.

Comunele sus înșirate, formând un cerc notarial, dacă se gândim mai de mult, că ar fi bine să nu mai plătească atâta chirie pentru cancelaria și cuartirul notarial, puteau înfr de ani de zile să și aibe cancelarie și case notariale proprii, și cu banii ce s'au plătit an de an chirie se putea plăti o parte bunicică din eventualul capital împrumutat în acel scop.

Și mulți dintre membrii reprezentanțelor acestor comune au și lucrat de ani de zile într'acolo, dar poporul neștiutor de carte ușor se lasă a fi tras pe sfoară. Așa s'a întâmplat și aici. Casele ce le-am cumpărat acum cu 7400 cor. în anul 1907 le puteam cumpăra cu 6000 cor. oăci cu atâta ni le a fost cedat dl notar Benedek Săndor, dar chiar domnul Dr. Ioan Radu a agitat din toate puterile, ca să nu le cumpărăm, ceea ce putem dovedi cu

nenunmărați martori și s'a dovedit, că ce motiv l-a îndemnat pe dsa la acel pas. A știut, că dacă dl notar își va vinde casele, comunele conform §-lui sus citat vor fi silite a închiria case pentru cancelarie și cuartir notarial, și în Poiana, ba nici în una dintre acestea 6 comune, cuartir convenabil nu se află decât numai în casele zidite de fostul notar Petru Robotin, care sunt acum proprietatea dlui Dr. Radu.

Și sosit-a vremea de grea cumpănă. Reprezentanțele comunele s'au adunat spre a satori, că unde să se strămute cancelaria comunală, de oarece în 1 Aprilie a. c. era să se strămute jandarmăria în casele dlui notar Benedek Săndor.

Ne-am adresat dlui Dr. Ioan Radu cu rugarea ca să ne închirieze casele sale.

S'a învoit să ne dea în chirie casele, cu o parte mică din grădină, pe lângă bagatela (?) chirie anuală de 1200 cor. scris o mie și două sute cor., dar numai condiționat, ca apoi cel puțin 10 ani să fie acolo cancelaria și reparaturile să le facă bietele sate. Văzând noi aceasta ne-am gândit, că ori te mănă lupul, ori te mănă ursul, tot una e.

1200 coroane în 10 ani, plus reparaturile, cari nu putem ști înainte câte s'atigore ar mai fi făcut, ne-au silit a raționa și a ne hotărâ să abandonăm planul de a închiria casele dlui Dr. Radu, socotind că e mai bine să cumpărăm și mai cu preț casele dlui notar Benedek Săndor.

Dar casele dlui notar erau esarând date pe 10 ani la gendarmerie. Contractul era deja aprobat de toate forurile competente, până și de înaltul minister. Ne-a imbiat dl notar, ci l-am rugat, ca să strice contractul cu jandarmii. Dar dănsul ne-a spus categoric, că aceea nu se mai poate.

Peste 60 membri ai reprezentanțelor acestor 6 comune erau de față și toți și cei mai inteligenți, precum și cei mai fără carte, toți am venit la părerea, că nu e bine să ne mai lăsam a fi iobagi dăracui încă pe 10 ani cu o sumedenie de bani de 12.000 cor. și apoi tot vom fi siliți a zidi case notariale. Ne-am hotărât. Alte case nu se află. Cumpărăm acestea și contractul îl vom strica. Așa s'a și făcut. Noi am însăroinat toți, adecă cele 6 reprezentanțe comunale pe cei 12 aleși ai noștri, ca în frunte cu dl notar Benedek Săndor să facă toate demersurile, ca cancelaria să rămână unde e, și ne-a soces. Contractul cu gendarmii s'a stricat, casele sunt ale noastre, și erau cu 6000 coroane ale noastre, dacă le cumpărăm în anul 1907, dar așa, că am ascultat de dl Dr. Ioan Radu azi din alte împrejurări numai cu 7400 cor. le-am mai putut avea, însă sunt ale noastre și casele dlui Dr. Radu vor sta poate multă vreme goale. In articolul amintit se zice, că 4 părne amenință în timp ploios casele cumpărate. Nu e tocmai așa. Drept spus, în comuna Poiana chiar numai grădinile dlui Dr. Ioan Radu și ale lui Jude Gheorghiuț mai sunt la poziție așa frumoasă, (cari însă la nici un cas nu vând, ci cumpără) ca cum e grădina, curtea și casele dela dl notar Benedek Săndor, dar apoi grădinile dlui notar dacă au fost cumpărate cu preț țin au fost puse cu mari spese în o ordine vrednică de laudă. Orice străine va vedea nu va zice, că prețul de 7400 cor. e prea exagerat. Cu atât mai vartos cu cât în târgul din urmă am mai aprins dela dl notar încă o grădină care numai drumul o desparte de cea dintâi și e aproape atâta vrednică at grădina casii. Că părăele mai vin câte odată și acolo, nu putem absolut nega, oăci poziția comunelor noastre de munte e mai peste tot de așa, încă când se ridică câte un nor, cam gres scăpăm de turbatele părăe.

Casa e cu plan bine schibuit zidită, așa că dacă și cele 12.000 cor. cerute de dl Dr. Ioan Radu chirie pe 10 ani le-am mai folosi la adaptări, apoi am putea da cuartir și unei cete de gendarmi și unei de ficanți, și tot sunt proprii ale noastre și nu închiriate.

Deci nu preoții nici primarii au purtat vina la prețul ridicat, ci se vede din cele sus înșirate că cine a purtat vina.

Preoții noștri cu toată ocaziunea s'au arată cu cea mai mare bunăvoință față de popor, și dacă relațiunile între dl Dr. Radu și dl notar Benedek Săndor sunt totdeauna încordate, nu preoții poartă vina.

Rugând respectuos pe on. redacțiune ca în interesul adevărului să binevoiască a da loc acestei întimpinări în coloanele prețuitului ziar „Telegr. Român” și declarând, că din partea noastră am încheiat orice polemică în chestia aceasta, semnăm cu stimă.

Mai mulți plătitori de dare.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspundere.

NOUTĂȚI.

Din cauza sfințelor sărbători ale Învierii Domnului numărul proximal ziarului nostru apare Mercuri după sfințele Paști, la carele obicinuite.

Învier! Zi de bucurie și de mângâiere. Zi de sărbătoare. Sărbătoarea sărbătorilor. Zi de repaus general, de laudă și de preamărire. Ziua în care Cristos a înviat, pentru prin învierea sa să învingă moartea și să aducă la viață oameni și popoare, scoțându-le din înmărmurire, din groapa necădărilor morale. A înviat Cristos și a înviat o lume întreagă de sub rubele păcatelor, cari au fost omorâți. Să ne bucurăm de această zi mare și însemnată, în care datorită avem toate să le iertăm și să zicem „Fraților” și celor ce ne urăsc pe noi. Dorim deci tuturor cetitorilor, colaboratorilor, binevoitorilor noștri, ca sfințele sărbători ale Învierii Domnului să le petreacă în pace și deplină sănătate, și le trimitem tuturor creștinescul salut

Cristos a înviat!

† **Dr. Ioan Hozanu**, fost medic șef al stabilimentului de hidroterapie din Graefenberg (Silezia), cetățean de onoare al orașului Freiwaldau din Silezia, decorat cu medalia „Bene Merenti” de Maiestatea Sa Regele Carol al României, membru fondator al „Asociațiunii” și al „Societății pentru fond de teatru” etc. etc. a decedat Sâmbătă în 3 Aprilie n. în Brașov, unde-și avea domiciliul de 9 ani, în vârstă de 63 ani. În mormântarea i s-a făcut Marți, la orele 3 d. r. Il deplâng copiii Ionel și Nicu, orfani acum și de tată (mama li-a murit în anul 1900) și de nepotii Dr. Marius Starza și Dr. L. zar Popovici. A fost fiu de țeran din comuna Somoș lângă Maria-Radna, și fiu credincios și devotat al neamului și al bisericii. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Achitat. Luni s'a pertractat la curtea de apel din Oradea-mare procesul învățătorului **Demetriu Popovici** din Cuvin, diecesu Aradului, pe care tribunalul regesc din Arad l-a judecat la destituire și trei luni închisoare pentru „stăpânire”. Curtea de apel a aflat că făcătura nu e dovedită și a achitat pe acuzatul D. Popovici. Sentința e ridicată la valoare de drept, după ce procurorul nu a apelat.

Hymen. Dăsoara **Maria Virginia Bârșan** și domnul **Eugeniu Muntean** își vor celebra cununia religioasă Joi, în 15 Aprilie st. n. la orele 3 p. m. în biserica greco-orientală din Beclean (Făgăraș).

Din Fofeldea ni se scrie: Adunarea generală a institutului „Cordiana” din Fofeldea ținută la 28 Martie a decurs în bună ordine. S'au primit propunerile direcțiunii. Dividenda s'a fixat cu 8%, la fondul de rezervă s'au votat 3000 cor, pentru scopuri la binefacere 761 cor. 96 fl. În direcțiune sa reales dl inv. Alexe Manuil.

† **Pavel Monea** junior, practicant inginer silvic de stat, ofițer aspirant în rezervă al regim. 31 de inf., după scurte suferințe și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, Sâmbătă, în 3 Aprilie st. n. a. c. la orele 6 1/2 a. m., în etate de 27 ani. Rămășițele pământești ale defunctului s'au depus spre odihnă vecinică Luni, în 5 l. c. la orele 3 p. m. în cimiteriul rom. cat. din Székelyudvarhely, după celebrarea serviciului funebrel după rital gr. ort. Fie-i țărâna ușoară și memoria eternă!

Fratele Maiestății Sale. Din Salzburg se scrie, că Arhiducele **Ludovic Victor**, fratele Maiestății Sale, Impăratului și Regelui nostru, e grav bolnav. Maiestatea Sa a trimis pe medicul seu de curte, Dr. Kerzl, la patul bolnavului seu frate.

Repausul duminical. Mai mulți comercianți din București, unindu-se cu funcționarii comerciali, cari luptă pentru repausul duminical complet, au organizat în săptămâna aceasta o întrunire publică, alegând o delegație care va înmâna dlui președinte al senatului o moțiune privitoare la repausul duminical.

† **Adolf Sonnenthal**, marele artist dramatic, fost membru al societății teatrale dela teatrul Burgului din Viena, a încetat din viață Duminică seara în Praga, în etate de 75 de ani, în urma unui atac de apoplexie. Era originar din Budapesta și din sodal de croitor, ce era ca băiat, a ajuns prin diligență și vocațiune cel mai mare artist dramatic al zilelor sale.

Avis. Se află de vânzare vin vechiu de patru ani la **Dr. Raș Gavrilă** în Teuș. Preț 5 cor. 60 fl. feria.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu. aranjă ză Sâmbătă la 4/17 Aprilie c. în „Unicum” o convenire socială împreună cu cântări, declamațiuni și joc.

La fondul Bechnitz pentru împărțire de căști între meseriași români au dăruit: **Pavel Boldca**, inv. Borloveni, 70 bani, **Andrei Gașu**, funcționar la „A-bina”, 60 bani, **George Sinteica**, collector Venția-sup., 22 bani, **I. Stoice**, inv. pens. Venția-inf., 20 bani, **Emil Pop**, propr. Bobohalma, 10 bani, **Victor Păcală**, prof., 50 bani și **Vic. Tordășianu**, prez., 10 bani.

Baile Herculanee lângă Mhadia (Herkulesfürdő). Stațiune balneară internațională în Banat, situată în valea romantică a Cernei. Aer ozon. Tot confortul posibil. Lumină electrică. Musică militară. Teatru. Vindecă radical: reumatism cronic, podagra, rachită, hemoroide, anemie, boale de rinichi și beseică, conturbări ale circulației sângelui etc. Inceputul sezonului la 15 Maiu. Stațiune a trenului Expres și Orient Expres pe linia Budapesta-Orșova-București. Legătură cu vaporii danubieni. Numărul vizitatorilor peste 10.000 pe an.

E interesant anunțul de noroc al lui **S. Heckscher** senr. Hamburg, din numărul acesta al foii noastre e. Această casă și-a câștigat un renume bun prin solvarea promptă și discretă a sumelor câștigate, atât aici, cât și în împrejurime, încât pe oricine îl facem atent asupra anunțului de pe pagina a patra a acestui ziar.

Judecarea șampaniei. Se toarnă secul într'un pahar — secul bun nu e permis să se îngălbinească, apoi se lasă să evaporeze. Numai în felul acesta se cunoaște pe miros, vinul bun folosit la pregătire. Gustul trebuie să corăspundă pe deplin marcei franceze. Toate aceste însușiri le posedă în măsură nerăsună până acum „**André y'i Sec**”.

Mare e norocul la Kiss! E în general cunoscut, că planul loteriei de clase c. ung. priv. oferă cele mai favorabile șanse de câștig. Pe lângă câștigurile cele mari are un număr colosal de câștiguri mai mici și îndeosebi împrăjurarea, că jumătate din licențele puse în circulație, așadar tot al doilea loz — sigur câștigă, e cauza că toate păturile poporului își încearcă norocul. Mii și mii de oameni au ajuns pe calea aceasta dintr'odată bogăți. Tragera primei clase a loteriei de clasă va avea loc deja în 19 și 21 Maiu. Iacer-că-va și dvoastră norocul și cumpără un loz în colectură principală **C-rol Kiss & Comp.**, Budapesta, Kossuth Lajos u 13, pentru că acea își servește conștientos mușterii, oăci mare e norocul la Kiss!

Pentru „Muzeul Asociațiunii”.

Rugăm pe toți ceice apreciază comorile artei noastre poporale să binevoiască a aduna, în sărbătorile Paștilor, ouă încondeiate (crise), precum și alte obiecte, cari sunt în legătură cu sărbătorile Paștilor.

Ceice vor binevoi a ne trimite ouă sau alte obiecte, ne vor comunica informațiuni exacte din ce comună și comitat sunt adunate, apoi numirea poporală a deseurilor de pe ouă sau a obiectelor. Se va arăta și vechimea lor.

Mai ales tinerimea școlară, elevii seminarilor de pedagogie și teologie, pot face bune servicii instituțiunii noastre.

Expedarea obiectelor se poate face direct sau prin domni directori ai departămintelor „Asociațiunii”.

Indemnăm din toată inima întreaga noastră cârtură să ne dea mână de ajutor la înzestrarea „Muzeului Asociațiunii”.

Sibiu, săptămâna Patimilor, 1909.

Oct. C. Tăslăuanu,
secretar al Asociațiunii și custode
al Muzeului.

Viață socială.

Petrecere în Uioara. Tinerimea meseriașilor români din Murăș-Uioara (Marosújvár), invitată la concertul împreună cu dans cel va aranja în 12 Aprilie st. n. a. c. 1909 (a doua zi de Paști) în sala hotelului „**Graf Teleki**”. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare de persoană: loc. I. cor. 1 60, loc. II. cor. 1 20, stal 80 fleri. Oferte benevole se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Bilete de intrare se pot afla la dl protopop **Emil Pop**, iar seara la ora 8. Venitul curat este destinat în favorul bisericii greco-cat. din loc.

Teatru în Berghin. Al 2-lea teatru sătesc se va aranja Marți, în 31 Martie st. v. (a 3 a zi de Paști) în școala gr. ort. din Berghin (traotul Sebeș). Venitul este pentru „Reuniunea femeilor gr. ort. pentru înfrumusețarea bisericii”. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: de familie 3 cor., de persoană 1 cor. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale publică.

Sărbare școlară în Gurarâului. Corpul învățătoresc al școalei ortodoxe din Gurarâului invitat la sărbarea școlară care se va da în folosul bibliotecii școlare Marți, în 31 Martie st. v. 1909 (a treia zi de Paști) în sala festivă a școalei din loc. Inceputul la 7 ore seara. Prețul de intrare la bunăvoință.

Petrecere în Mediaș. Tinerimea română din Mediaș invitată la petrecerea împreună cu dans care se va aranja a treia zi de st Paști în sala otelului Strugure din loc. la 8 ore seara. Prețul de intrare: 1 cor. 50 b. de persoană, 3 cor. de familie. Venitul curat e destinat spre scop filantropic. Damele, întru cât e posibil, sunt rugate a se prezenta în costum național.

Teatru în Cricău. Inteligența română din Cricău și jur invitat la producțiunea teatrală urmată de dans ce va avea loc în sala școalei române la 13 Aprilie st. n. a. c. (a treia zi de Paști). Inceputul la 7 ore seara. Prețul de intrare: de familie 3 cor., de pe soană 1 cor. Suprasolviri marinoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita ziarstice. Venitul curat e destinat fondului bibliotecii parohiale ort. rom. din loc. Să va da: „Neputol răsfățat”, piesă în 5 acte, de A. Kozzabue, după o traducere a lui Ioan St. Șalut, prelucrată de T. V. Păcișan.

Cărți și reviste.

„**Die Habsburger und die Rumänen**”, schiță istorică, de **Victor Zoharovsky**, exarh arhiepiscopesc și proh gr. ort. în Mehala, Bucovina. Tipărită în Cernăuș. Prețul (?). În broșură se pledează pentru alipirea Românilor la oasa domnitoare dela care are să le vină odată negreșit binele dorit.

Frăția Românească, revistă naționalist-democratică, nr. 22 din 20 Martie a. c. are următorul sumar: Societățile cooperative și clasa de mijloc, doctrina naționalistă, de A. C. Cuză; Scrișoare feciorilor ardeleni de Enescu Stălpenei; Curentul naționalist; Gândiri de A. Virgiliș; Cărtă învățători, de D. V. Toni; Scrișoare deschise părintelui Morariu; Știri: ai noștri, jidani noștri, economice, culturale, fel de fel, dela români de peste hotare, din țări străine etc. Administrația: Str. Păcurari nr. 56 Iași. Numărul 10 bani, abonamentul 6 lei pe an.

„**Lucaefărul**” Nr. 7, a apărut cu următorul sumar: I. Agârbiceanu, Telegu (schită). A. Soca, Cântec (poezie). Căton Theodorian Felicitări (schită). G. Rotiș, S'a dus (poezie). Maria Cuntan, Închinare (poezie). Simina Bran, O floare (poezie). E. Hodoș, Pagini străine: Ivan Turgheniev: Ceasul. Dări de s'amă: G. Asachi: Poezii (G. Bogdan-Duică). Două volume de critică impresionistă (I. Duma). N. Iorga: Geschichte des osmanischen Reiches (I.). G. S. Petrow: Calea spre Dumnezeu (Gh. T.). Cronică: Pesimismul lui Eminescu alături de pesimismul lui Lenau (C. Lacer). Conferințele și seratele „Asociațiunii”. Cobzarul (O. de K.). Fluorul Ciobanului. Conferințe în Brașov (L.). Concertul tin. din Budapesta. Biserica lui Horia. Mobile românești. Reviste și z'are. Știri. Poșta redacției. Bibliografie. Ilustrațiuni: Mobilierul unei odăi românești. Biserica lui Horia. Mauzoleul lui Ion Brătianu. Vedere din parcul de la Focia.

Purtarea socoților bisericești pe baza contabilității duple de Dr. Petru Barbu. Cartea este compusă special pentru preoți, învățători și epitropii conștientelor noastre bisericești. Cuprinde: I. Partea teoretică: Despre purtarea socoților bisericești în genere. Inventarul. Bugetul sau preliminarul. Cont, cartea socoților bisericești și contabilitatea bisericească. Contabilitatea simplă și contabilitatea după. Purtarea socoților bisericești: 1. Deschiderea conturilor, 2. Purtarea conturilor și 3. Încheierea conturilor. Încheierea socoților la finea anului. Controlul. II. În Partea practică se ilustrează cu exemple partea primă, purtându-se pe un an socoțiile bisericești ale unei comune. Domnul Dominiu Rașiu apreciază favorabil cartea susnumită. Prețul 3 cor. Se poate procura dela autor în Caransebeș și dela librării.

Creșterea dinților.

Dați suferinzilor Emulsiunea lui SCOTT și puneți capăt insomniei.

Dinții

ies fără durere și fără turburare de intestine și devin albi, tari și drepti. Copilul devine prevenitor și ia cu plăcere 10 (270) 1-1

Emulsiunea lui Scott.

Mistuirea de e împiedecată se îndreaptă.

Se poate lua cu cel mai bun succes și vara.

Prețul sticlei originale cor. 2 50.

Se găsește în toate farmaciile.

Veritabil numai
oasească mară
— Pescarul — ca
stmul garanției
al experiențelor
lui SCOTT.

Societatea pe acții pentru exploatarea și exportul apei minerale ungare

Budapesta V. Báthory u. 5.

Depozite generale la Dni:

Ludovic Fuchs și I. B. Misselbacher
în Sibiu (Nagyszeben).

APE MINERALE

sunt în depozit și se vând cu schimbul sticlelor următoarele:

Borszék, fântână principală
Borszék, fântână Kossuth
Borszék, fântână Baltazar
Matild, din fântână Bodok
Baross
Borhegy
Boholt

E'öpatak
Rákosul-sup. „Maria”
Fehérkö
Gloria
Isvorul Hebe
Horgász

Hankó
Kászton Jakabfalva
Kászton-Salutaris
Repat
Selter-săcuiesc
Stojka.

Prof. Powlow a documentat

că apetitul bun e primul și cel mai puternic producător de nervi seccetorici în stomah. Îndeosebi întăritoare de stomah, producătoare de apetit sunt veritabilele picături de stomah ale lui Brady. Mijloc probat, contra umfăturilor, arsuri în stomah, durerii de stomah și cap, nemistuire și urmările acestora. — Se capătă în farmacii. A se păzi contra falsificațiunilor **C. Brady, farmacie, Viena, I., Fleischmarkt 1, Deposit 252**, trimite franco pentru 5 cor. 6 sticle, pentru 450 cor. 3 sticle duble. La cerere se trimite gratis și franco o „Broșură specială”.

Căștigul cel mai mare ev. 600,000 M. **Anunț de noroc!** Căștigurile le garantează statul.

Invitare la participarea **Șanselor de câștig** garantate de statul Hamburg marelui loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci cu siguranță trebuie câștigate!

Căștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Cășt. principale a
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
" 302,000	" 10,000

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 căștiguri și 8 premii, așa că aproape jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Căștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los intr. g. M. 6 (K 7)	Jumăt. de los M. 3 (K 3-50)	Sfert de los M. 1 50 (K 1 75)
-------------------------	-----------------------------	-------------------------------

Planul oficios de tragere provăzut cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a căștigurilor, le trimit la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficioasă de tragere.

Căștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

30 Aprilie.

Samuel Heckscher senr.
Cassă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr
Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los întreg a M. 6 — (K 7 —)
 { „ „ de jum. a M. 3 — (K 3-50)
 { un sfert de los a M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat { Ce nu corespunde a
Prin mandat postal { se șterge.
Ridicați-o prin ramburs {

(113) 1-16

Conservarea unui

stomach sănătos

consistă mai cu seamă în ținerea, înaintarea și regularea mistuirii și a delăturării înclătărilor neplăcute. Un mijloc cercat și pregătit din materiile cele mai bune și mai cu efect, producător de apetit și mistuire, care delătură cunoscutele urmări ale necumpletului, dăteii ne-regulate, răcelei și înclătărilor neplăcute, d. e. arsură în stomach, umfătură, formarea de acid peste măsură și junghiuurile dureroase, e **Balsamul pentru stomach alui Dr Rosa** din farmacia lui **B. Fragner** în Praga

Atențiune! Toate părțile ambalajului poartă marca legală de apărare

Depot general: Farmacia lui

B. FRAGNER, furnizor cel. și r.

„La vulturul negru”, Praga, Kleinseite 203,

Zilnic exp. postale. Colțul străzii Neruda.

O sticlă întreagă 2 Cor., o jum. sticlă 1 Cor.

Se expediază franco în toate părțile monarhiei Austro-Ungare, contra trimerii prin ramburs

la Cor. 1-50 o sticlă mică, la Cor. 2-80 o sticlă mare, la Cor. 4-70 2 sticle mari, la Cor. 8-4

sticle mari, la Cor. 22-14 sticle mari.

Depozite în farmaciile Austro-Ungariei și la I. v. Török, Dr. L. Egger și I. Egger, farmaciști în Budapesta.

[344] 7-20

Copiilor și oamenilor cari

TUȘESC

prescriu medicii cu rezultat sigur

THYMOMEL SCILLAE

un mijloc ce delătură flegma, alină și liniștește tusa convulsivă ușurează răsuflarea. Sute de medici și au dat deja bune păreri despre surprinzătorul efect al Thymomel Scillae-i la tusa măgărească și a altor specii de tusa convulsivă

Rog întrebați medicul Dtră.

1 Sticlă Cor. 2-20, franco contra trimerii prin mandat postal la Cor. 2 90. 3 Sticle la Cor. 7-10, 10 Sticle la Cor. 20-.

Fabricare și depot general:

FARMACIA LUI B. FRAGNER

furnizor c. și r.

Praga III. Nr. 203 și la I. v. Török, Dr. L. Egger și I. Egger, farmaciști în Budapesta.

Atenție la numele Preparatorului, fabricantului și a Marcei de apărare.

845 15-20

Atenție!

50,000 părechi de ghetete.

4 părechi ghetete numai cor. 7.

Din cauza stagnării de plată a mai multor fabrici mari, am fost înșărcinat a vinde un mare euan de ghetete, cu mult sub prețul de fabricare. Vând deci oricui 2 părechi ghetete cu șinor pentru domni și 2 pentru dame, din piele brune sau negre, galoșate, cu talpă durabilă de piele, foarte elegante cel mai nou faș-n. Mărimile după Nr. Toate 4 părechile costă numai K 7. Trimerie prin ramburs.

P. LUST, export de ghetete,

Krakau Nr. 347.

Schimbul e permis sau returnarea ba

(115) 1-1 nilor.

ad Nr. pp. 454/1909

[112] 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățătoriu la școala noastră confesională din comuna **Panic**, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Enolumentele împreunate cu acest post sunt 600 cor. ca salariu din repartitie dela popor, cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne suplicele de concurs instruite conform normelor în vigoare subscrisului, în termenul sus indicat și a-se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică, ca se fie cunoscuți din partea poporului.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial.

Cluj, 13 Martie 1909.

Taliu Roșescu
protopresbiter.

Important de luat în seamă!!!

În timpul de față când fiecare om are de luptat în felul său, e datorința tuturor a cruța în toată privința.

O cruțare sigură se garantează fiecăruia în parte, care îmbrăcămintea pentru sine și pentru familie să și-o cumpăre dela mine.

Fiecăruia i-e dată ocazia de ași îngriji cumpărările la mine, deoarece în timpul de față am un depozit deosebit de mare și de bine asortat în

Confecțiune de Domni și Dame precum și cel mai mare asortiment în

Îmbrăcămintea pentru băieți și costume pentru copii.

Atrag binevoitoarea atențiune on. mei mușterii, că în timpul mai nou, afară de marfa de fabrică mai tin lucruri speciale după măsură confecționate numai din stoffe bune, în executare cu gust și de tot modernă, corespunzătoare a fiecărei mărimi de corp.

Ofert concurența nu numai în prețuri ieftine, ci garantez pentru potriveală perfectă și croială elegantă.

Înlocuște pe deplin orice altă comandă după măsură. De declarațiunile și asigurarile mele în privința aceasta se poate convinge fiecare cumpărând și cel mai mic lucru dela mine.

Celce a cumpărat odată dela mine, întotdeauna va cumpăra dela mine.

Mărfurile mele cele mai nouă pot concura nu numai prin eleganța și trăinicia lor, ci și prin efințitatea lor cu cele mai scumpe lucruri după măsură. Asigurând serviciul cel mai solid, prețuri moderate, cu bani gata și pe plăți în rate, se roagă respectuos pentru sprijin

Cu toată stima:

(116) 1-10

ES. SAMU

Mediaș. Confecțiune pentru domni și dame. Mediaș.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(150) 40-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate gratis.

J. MUSCHONG & COMP.

Țiglarie cu aburi

LUGOJ.

Adresa telegrafică: Țiglaria Muschong.

Telefon: Centrala Nr. 43.

Str. Temesvári Nr. 182.

Cassa de păstrare post. ung., chec. și Clearing Nr. 9040.

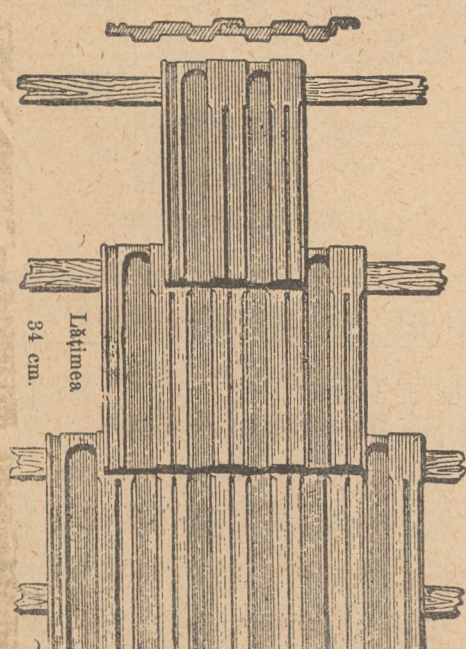
Producere anuală a Nrului 253 și 272 a

Țiglelor de coperiș cu coperemânt dublu, patentate, garantate, din lut liber de var,

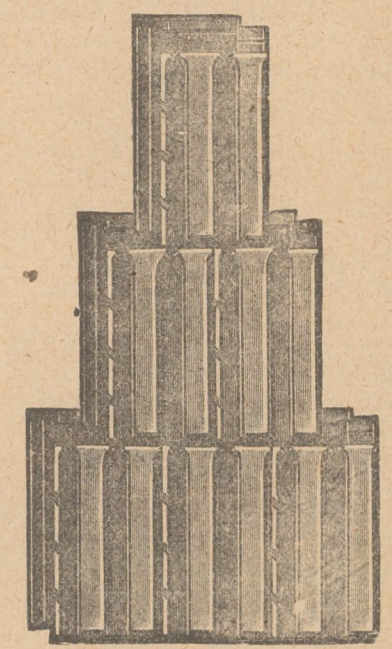
preste 40 milioane.

Preț curent și mustre, gratuit și franco.

(118) 1-2

Țigle de coperiș cu acoperemânt dublu, de ale lui Bohn Nr. 253.

Țigle de coperiș cu acoperemânt dublu, de ale lui Bohn Nr. 253.

Nr. 22/1909 par. [108] 3-3

Licitațiune minuendă.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Prea Venerabilul Consistoriu Arhidiecezan cu datul de 28 Martie 1908 Nr. 3401 Ep. se dă în întreprindere pe calea licitațiunii publice minuendă edificarea bisericii gr.-or. din filia Hoghiz (Héviz) protopresbiteratul Cohalmului.

Licitațiunea se va ține în Hoghiz în casa episcopului Pantilimon Pantilimon Marti a treia zi de Paști, 31 Martie st. v. la 11 oare a. m.

Prețul de strigare e 3500 coroane în care nu e computat materialul cel de comuna bis. peatra, cărămida, năsipul și varul.

Licitanții au a depune înainte de începerea licitațiunii vadiu de 10 procente după prețul de strigare. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a concede lucrarea celui care va avea mai multă încredere.

Planul și preliminarul de spese și condițiunile să pot vedea la oficiul parohial din Fântâna.

Hoghiz, în 12 Martie st. v. 1909.

Eftimie Marin

Pantili Pantilimon.

paroh.

Văcut:

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Vițe altoite ieftine!

Cea mai bună calitate. 20,000 Rissling de Welch a 160 cor. 5000 Sorte mestecate a 160 cor. 300 Ezeys a 200 cor. 300 Furmind a 220 cor. 200 Traimmer a 220 cor. 2000 sorte de truguri veritabili de masă a 240 cor. per 1000 bucăți, toate le vinde pe Riparia Portalis Prima școală de vierit a lui

SIMEON NEMENZ, Reichesdorf
(Posta Riomfalva).

Frumseța

Dorința cea mai ferbinte a oricărei dame e fără îndoială: a fi cât mai frumoasă, și spre a ajunge acest scop, ea prinde orice ocaziune, își spoeste obrazul cu mijloacele cele mai de necrezut, ceea ce în cele mai multe cazuri are ca urmare, că obrazul, în loc să se înfrumusețască, se ruinează, astfel, că are lipsă de un timp îndelungat și de o îngrijire deosebită, până ce din nou e restabilit.

Singurul succes în lume, pe care l-a dobândit farmacistul Clemens v. Földes cu crema lui Margit (cu deosebire în Franția și Germania) a îmbărbătat pe mulți oameni la imitarea acestui mijloc renumit, nestricăcios, care singur are un efect miraculos în contra tuturor necurătențiilor de piele, cum sunt pistrele, petele de ficat, sgrăbunțele etc. Se înțelege, aceasta nimănui nu i-a reușit, căci secretul producției **Crema-Margit** îl cunoaște exclusiv numai inventatorul și fabricantul, care și păzește acest secret, prin aceea că tot singur pregătește acest preparat. Se vede dar că **Crema-Margit** rămâne deapănura aceiași; pregătirea ei e conștientoasă, din care cauză și efectul ei e repede și sigur. Admoniem deci damele, a-și spoi obrazul cu fel și fel de alifii; să folosească numai acel mijloc, care e recomandat și de medici renumiți din Anglia, Franța și America, ca unicul mijloc cu efect sigur, nestricăcios și bun pentru susținerea frumseței. Acest renumit mijloc de frumseță e **Crema-Margit** a lui Földes, care deja după o întrebuințare de 3-4 zile schimbă pe deplin pielea feței, pistrele, petele de ficat, sgrăbunțele, roșăța de față și mâni le depărtează, iar feței îi imprumută frumseță ideală, improspătare și tinerețe. Pe lângă toate acestea **Crema-Margit** e cu totul nestricăcioasă. O doză costă 1 cor. **Sapunul-Margit** 70 fileri. **Pudra Margit** (albă, roză, și crême) 1 cor. Toate aceste mijloace pot fi folosite și separat. **Crema-Margit** a lui Földes se poate căpăta în toată farmacia mai mare, dacă însă undeva nu se află de vânzare, doritorul să se adreseze direct inventatorului **Clemens v. Földes**, farmacist în Arad.

Depozit central în Sibiu (Nagyszeben): Guido Fabritius, fabrica de săpun a lui Gustav Meltzer, parfumeria Meltzer, drogueria Carl Morscher, Carl Müller, Ervin Rummeler, Pissel & Schmidt; în Agnita: Wilhelm Fröhlich; în Sighișoara: A. W. Lingner; în Mediaș: Iosif Obert.

[109] 2-8

MARE e norocul la KISS

Hărnicie, lucru și cruțare îți ajută după timp îndelungat să ajungi la bani, și totuși să ajungi repede și pe neașteptate bogat, e un noroc mare. De aceea cei mai mulți oameni cumpără losuri, pentru că au **mereu speranța** de a ajunge bogați.

Indeosebi loteriile c. ung. priv. sunt preste tot iubite, pentru că din cele 125 000 losuri puse în circulație 62.500 bucăți câștigă, deci necondiționat **tot al doilea los câștigă!** Șansele de câștig sunt unice în felul lor, nu există în lume un plan de loterie care să fie atât de solid și favorabil.

Atât la emisiune cât și la trageri e controlată din partea regimului c. ung. și din aceasta cauză publicul are în losurile de clasă **toată încrederea**.

Norocul e neprețuit! Dela întâmplare depinde norocul multor oameni. În viața fiecărui om au fost și sunt momente, în cari își poate edifica norocul! Faceți o încercare de noroc cu acel număr, care stă lângă **numele** Dtră sau lângă numele unei persoane a Dtră iubite, care probabil la tragerea viitoare se va trage cu un câștig mai mare.

(106) 3-8

Încercați-Vă norocul la noi, căci**MARE e norocul la KISS!**
CAROL KISS & COMP.

societate de bancă pe acții, colectura principală a loteriei de clasă c. ung. priv.

Biroul central:

IV. Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Filiale:

Erzsébet-körút 22. și Rákóczi ut 55. sz. a.

CUM VĂ NUMIȚI?

Acești numeri se capătă numai la noi:

Cel mai mare câștig:**1.000.000 K**
(Un milion coroane)

	Coroane
1 Premiu	600000
1 Câștig	400000
1 "	200000
2 "	100000
1 "	90000
2 "	80000
1 "	70000
2 "	60000
1 "	50000
1 "	40000
5 "	30000
3 "	25000
8 "	20000
8 "	15000
36 "	10000
67 "	5000
3 "	3000
437 "	2000
803 "	1000
1528 "	500
140 "	300
34450 "	200
4850 "	170
4850 "	130
100 "	100
4350 "	80
3350 "	40

55.000 Câștiguri și Premii 14.459,000 coroane.

Achil 8323	Clandia 48157	Filon 8801	Iosif 37456	Manase 102144	Rica 44712
Adam 9802	Clelia 79301	Flavus 64619	Irimie 108079	Maria 17004	Romul 113
Adelina 91537	Chirion 8243	Florea 57570	Irina 8317	Marcel 3375	Roza 107162
Adrian 4205	Coman 80076	Florian 41586	Irma 22272	Marin 107629	Rozina 64331
Adriana 13195	Constantin 90729	Flucș 39596	Iordache 89985	Mariți 37340	Sabin 102497
Agapia 73462	Cornel 107151	Foica 8184	Isidor 108393	Marius 90709	Samuil 68307
Agapia 107658	Cornelia 6472	Francisc 78251	Isopecu 106161	Margareta 4213	Sebastian 28106
Aglaia 39063	Bucur 54722	Frosa 39054	Isac 17001	Matilda 39416	Sempronia 27355
Agnes 73314	Bucura 91337	Fulvia 105981	Iudita 54442	Maximilian 108376	Seyr 45188
Alecu 102182	Daniel 29152	Furdui 9813	Iulia 107621	Matein 4214	Silvia 68116
Alice 105992	David 34012	Gaea 107248	Iuliana 40644	Mihail 78302	Sofia 22189
Alexandru 90696	Delia 67607	Gane 91096	Iulius 18608	Milan 102104	Sofron 84469
Amalia 8395	Dinu 7490	Gavril 90450	Izabella 73340	Minerva 35900	Solomon 33418
Amos 91352	Dionisiu 4203	George 108076	Kálmán 86312	Minodora 8274	Sorin 93657
Ana 39767	Dora 50569	German 37463	Kálmán 33836	Mioara 4204	Stefan 32079
Anastasiu 13048	Dorina 20564	Gherasim 39485	Karol 96095	Miți 108148	Stella 56594
Andrei 40623	Dorotea 108043	Giurca 56057	Károly 95342	Mircea 22211	Tani 107173
Antoniu 14709	Duca 93659	Giurgiu 108005	Károly 95342	Miron 60115	Teodor 91919
Antonia 949 9	Duma 91304	Gizella 78277	Kázmér 654	Moise 14769	Teofil 95589
Aristița 108059	Dumitru 96086	Gligor 13026	Katalin 4955	Nascu 34283	Tereza 102102
Aron 90433	Ecaterina 41626	Grebenea 12701	Kelemen 39406	Natalia 479	Tiberiu 99063
Artemie 73300	Eleftera 73398	Grecu 26192	Klára 27191	Natescu 88059	Timotei 16881
Augusta 39769	Elena 8212	Graur 59052	Klotild 108113	Nelli 102195	Titu 3297
Augustina 6465	Elena 102535	Griga 509	Konrad 32099	Netti 8357	Toma 73469
Augustin 5206	Eleonora 93660	Gritta 8365	Kornelia 7481	Neti 95345	Trandafir 3361
Aurel 23142	Elie 90435	Groza 94967	Kornel 24751	Nonu 93671	Traian 106993
Aurelia 103911	Elsa 100957	Grego iu 95001	Kristóf 90802	Nora 73215	Tullia 56806
Aurora 106123	Eosaveta 22152	Hareti 263 7	Krisztina 39591	Octavian 828	Ulpian 91938
Avel 488	Eliseu 12716	H lena 29551	Laura 91347	Octavia 37473	Urdea 95503
Balint 102548	Elvira 8136	Hermia 88168	Laurențiu 73221	Ofelia 57507	Vasile 82627
Barciann 96051	Ema 12713	Henric 21388	Lavinia 27188	Olimpiu 102215	Vasile 82627
Beatrice 10498	Emanuil 94989	Hociota 91504	Lazar 2348	Onisfor 3355	Valentina 100973
Bena 13269	Emil 8156	Hortensia 8192	Leni 106155	Onisfor 3355	Valeriu 7437
Bendorfean 90678	Emilia 8397	Hugo 4225	Leni 17005	Ovidiu 37350	Valeria 4363
Benedict 8287	Eracle 94990	Iacob 26703	Leonida 106027	Partente 96069	Veronica 29436
Beniamin 73400	Ermil 102218	Iancu 93054	Leontin 96084	Paraschiva 93649	Vetruia 523
Berta 8134	Eremia 4957	Ida 8298	Leontina 22175	Patriciu 95016	Victor 22416
Bianu 273 1	Ernestin 90528	Ieronim 525	Letitia 90795	Pavel 102105	Vincentiu 109048
Bibu 78293	Eufrosina 100971	Ileana 79826	Lina 64603	Pavel 102105	Viorica 91528
Blăjean 13619	Eugen 90766	Ilie 105997	Livia 71107	Petru 684	Virgil 16612
Boiu 96845	Eugenia 54432	Iliescu 4409	Livia 4953	Pompliu 82105	Virginia 102297
Boldea 197160	Eusebu 9808	Ilieș 86707	Lisa 18601	Radu 63453	Wa ter 13606
Bodea 50566	Eva 13165	Ilarion 108040	Longin 96075	Rafila 94220	Wladimir 91324
Borcea 33898	Eva 13165	Ilieș 86707	Luca 64227	Raicu 26578	Zacharie 67335
Brăteanu 63613	Eva 13165	Ilieș 86707	Lucia 2335	Reo 91345	Zeno 99007
Camil 51193	Fabius 8335	Ilieș 86707	Lucia 2335	Relu 58138	Zenovie 106896
Cecilia 28000	Felicia 19121	Ilieș 86707	Lucia 2335	Remus 90710	Zina 87001
	Filimon 106054	Ilieș 86707	Lucia 2335	Regina 37469	Zoe 87630
	Filip 63455	Ilieș 86707	Lucia 2335		

Ne rugăm a comanda imediat, ca să nu se epuizeze numărul dorit.

Losurile de clasa I.**Prețurile:**

Optime	Los coroane	1-50
Pătrar	"	3-
Jumătate	"	6-
Intreg	"	12-

Tragere:

în 19 și 21 Maiu.

Rugăm a tăia aici afară și a ni-l trimite nouă!

BILET DE COMANDA.

Cătră cassa de banca Carol Kiss & Comp, soc. pe acții.
Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 13.

Rog pentru trimiterea de el s-a primă
loteria XXVII și a planului oficios.

Suma în Cor. } o trimit alăturat în mărci
o trimit prin mandat postal
binevoiti a o ridica prin ramburs.

(Cele de prisos sunt a se șterge.)

Adresa exactă. } Numele
Locul, strada, Nr. casei
Poșta ultimă (Comitatul)